

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstoogmerk

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 1.000 fr. per jaar

Postrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Britselei 40, 2000 Antwerpen

BESCHOUWINGEN NAAR AANLEIDING VAN EEN CONGRES

Te Zürich hield het Europees comité van verzekeringen van 8 tot 11 okt. II. een symposium waar buiten de vertegenwoordigers van de verzekeraars ook universiteitsprofessoren, magistraten en experts verenigd waren. Het is niet mijn bedoeling hier een relaas van de werkzaamheden van dit congres te geven. Wie zich daaraan interesseert raadplege het Bulletin des assurances of de Revue générale des assurances terrestres. Ik meen dat een der interessantste verslagen, dit van Professor Liénard van de Universiteit te Leuven, ook in Nederlandse vertaling zal verschijnen en verspreid worden. Dit verslag handelt over de invloed van latere gebeurtenissen op de begroting van de vergoeding wegens lichamelijke schade voortvloeiend uit verkeersongevallen. Het is precies over dat onderwerp dat ik hier enkele losse beschouwingen zou willen neerpennen.

Het is een brandend vraagstuk. Iedereen is het erover eens dat de schade moet vergoed worden. Maar hoe moet de schade worden bepaald? Het is wel ergerlijk dat een groot deel van Europa, t.w. breed genomen de landen van germaanse traditie, er anders over denken dan de landen van latijnse traditie. Ergerlijk ook dat in ons eigen land de rechtspraak verdeeld is en blijkbaar al tastend haar weg zoekt.

Waar ligt het verschil in de opvattingen? Aan de ene kant wordt de concrete toestand van de schadelijder nagegaan, met wellicht een neiging om de vergoeding volgens de nood van de rechthebbende te beperken. Aan de andere kant geeft men wel theoretisch toe dat de schade in concreto moet bepaald worden, maar men beschouwt ze niettemin gedeeltelijk abstrakt, in die zin dat men geen rekening houdt met latere feiten, die de economische toestand van de rechthebbende veranderen, doch zogenaamd aan de schade vreemd zijn.

Wie heeft gelijk? Bestaat er een gulden middenweg, aangewezen door de zin voor billijkheid van de rechter, « la sagesse des juges » volgens de uitdrukking van Professor Liénard? Jawel, maar eerst moet de theoretische kwestie worden opgelost. Mogen feiten die dagtekenen van na de schadeverwekkende gebeurtenis al dan niet de begroting der vergoeding beïnvloeden?

Wanneer men alle verwarring in de begrippen uitsluit schijnt de kwestie eenvoudig. De woorden materiële schade, economische schade, patrimoniale schade schep- pen verwarring. Waarin bestaat in werkelijkheid de scha-

de? Ze bestaat in de aantasting der fysieke gaafheid. Maar om die aantasting van de fysieke gaafheid behoorlijk te vergoeden moet men haar economische gevolgen in acht nemen. Deze zijn een feitelijk iets, dat voor eenzelfde letsel verschilt van individu tot individu, zich in de tijd ontwikkelt, en beïnvloed wordt door gebeurtenissen die zich na het schadeverwekkend feit voordoen. Waarom zouden deze gebeurtenissen niet in aanmerking mogen komen wanneer het toch erom gaat een concrete toestand na te gaan?

Een paar voorbeelden uit de praktijk, om de kwestie nader toe te lichten.

Een man overlijdt in een ongeval. Hij laat een vrouw en een kind na. Maar op het ogenblik van het ongeval is de vrouw dodelijk ziek; ze overleeft haar man slechts enkele dagen. Deze weduwe leed door het overlijden van haar man geen economische schade. Maar het kind zag door de latere gebeurtenis, t.w. het overlijden van zijn moeder, de economische en morele gevolgen van het verlies van zijn vader aanzienlijk verzwwaard. Het is evident dat daarmee rekening moet gehouden worden en dat de latere gebeurtenis, hoewel zonder verband met de onrechtmatige daad, de schadevergoeding moet beïnvloeden in de zin van een verhoging.

Gevalen waarbij de schadebegroting beïnvloed wordt in de zin van een vermindering zijn o.m. de werkhervatting met volledig loon spijs de gedeeltelijke bestendige ongeschiktheid tot arbeid, het hertrouwen van een weduwe, het overnemen door een weduwe van de handel van haar gewezen echtgenoot, enz...

Eens de principeskwestie in de voormelde zin opgelost, moet dadelijk gezegd worden dat de billijkheidszin van de rechter er nodig is, ten einde de mogelijke inconvenienten van het stelsel te voorkomen. Anders zouden de weduwen wachten om te hertrouwen tot de procedure gedaan is, en de arbeiders die een ongeschiktheid tot arbeiden opgelopen hebben zouden ervoor terugdeinzen het werk te hernemen...

Zou men kunnen tegenwerpen dat er tussen de schade uit onrechtmatige daad en de latere gebeurtenis geen eenheid van oorzaak en voorwerp bestaat? Dit is waar wanneer met het begrip schade bedoeld wordt wat de schade werkelijk is t.w. de aantasting van de fysieke integriteit. Het is niet meer waar wanneer het erom gaat de econo-

mische gevolgen van die aantasting te bepalen. Dan wordt alles een kwestie van concrete toestanden. Om de schadebegroting aan ieder concreet geval aan te passen moet telkens de concrete toestand in ogenschouw genomen worden.

Men hoort soms de opwerping: het hertrouwen van de weduwe (of gelijk welke andere gebeurtenis die zich na het schadeverwekkend feit voordoet) mag niet ten goede komen aan de aansprakelijke dader. Deze beschouwing is niet ter zake. Het schadebedrag moet op nuchtere wijze en niet op grond van sentimentele beschouwingen bepaald worden. Laat ons niet vergeten dat de som die voor de slachtoffers van verkeersongevallen beschikbaar is, niet rekbaar is. Deze som is gelijk aan de som van de geïnde premies. De kwestie is hoe ze op de meest rechtvaardige wijze verdeeld kan worden. Realistisch beschouwd is dat van belang en niets anders.

De hierboven ontwikkelde strekking en beschouwingen werden vrij algemeen aanvaard in de werkgroep van het congres die zich met ons onderwerp bezighield.

Een kies en heftig besproken vraagstuk was dit van de monetaire erosie. Niet die welke voldongen is op ogenblik van de rechterlijke uitspraak: deze weerspiegelt zich in de jongste loonbaremas, en het zijn de jongste loonbaremas die tot het bepalen van het basiscijfer moeten dienen. Maar quid van de monetaire erosie in de toekomst? Het gaat hier niet om een eventualiteit maar om een zekerheid; onzeker is enkel het quantum. Men zou dan ook kunnen geneigd zijn, zoals sommige jurisdicties reeds gedaan hebben, de vergoedingen wegens bestendige invaliditeit met een forfaitair coëfficiënt te verhogen, ten einde de toekomstige monetaire erosie te compenseren.

De grootste omzichtigheid is hier echter geboden. Men verlieze vooreerst niet uit het oog dat de vooruitzichten die tot de bepaling van het premiebedrag leidden geen rekening gehouden hebben met dergelijke forfaitaire verhogingen, zodat een merkelijke verzwaring van het premiebedrag het onvermijdelijk gevolg zou zijn van een veralgemening van bedoelde rechtspraak. Aan de andere kant is het duidelijk dat wie een kapitaal als vergoeding ontving zich door een oordeelkundig aanwenden van dit kapitaal tegen de gevolgen van monetaire erosie kan beschutten. De aansprakelijke dader kan derhalve voorhouden dat dit beschutten niet zijn taak is, maar de taak van de recht-hebbende, en dat door het feit zelf dat men een vergoeding vordert in kapitaal men de daaraan verbonden risico's op zich neemt. Overigens zou men alvorens de vergoeding forfaitair te verhogen moeten weten welk gebruik het slachtoffer van de vergoeding zal maken... Buitendien is de kapitalisatie op basis van een lage rentevoet reeds een

zekere compensatie voor de eventualiteit van monetaire erosie.

Deze beschouwingen klinken tamelijk overtuigend. Nochtans is er één geval waarin ze niet volledig bevredigen. Het is het geval van zware, tot werkloosheid gedoemde invaliden. Zouden die slachtoffers niet beter gediend zijn met een geïndexeerde rente?

Ik schreef zoëven dat het er vooral op aankomt de beschikbare fondsen zo rechtvaardig mogelijk onder de slachtoffers te verdelen. Met het woord « rechtvaardig » had ik niet de bedoeling mij op een ander terrein te plaatsen dan het juridische. Evenwel wil ik hier een parenthesis openen, die me gesuggereerd werd tijdens een gesprek in de wandelgangen van het congresgebouw. Wanneer de Aga-Khan in een verkeersongeval overleed eiste zijn weduwe, hoewel erfgename van een fabelachtig fortuin, een fabelachtig hoge schadevergoeding. Hoe zouden de belgische rechters, met hun gebruikelijke kapitalisatiemethode, deze vordering behandeld hebben? Het is een feit dat het toekennen van enorme bedragen aan magnaten die ze niet nodig hebben, terugvalt op de algemeenheid van de verzekerden, die met verhoogde premies de geleedigde kassen van de verzekeraars terug zullen moeten vullen. Men ziet dat het vergoedingsrecht niet enkel een juridisch maar ook een sociaal aspect heeft, en dat het gewenst zou zijn een wettelijk plafond van vergoeding te voorzien, in de trant van wat er bestaat voor de vliegtuigongevallen.

Het grote woord is eruit: « wettelijk ». Wettelijk kan veel geregeld worden. Wettelijk kan het lot van de niet-gemotoriseerde weggebruiker, meestal onschuldig slachtoffer van ons gemecaniseerd verkeer, verbeterd worden. Wettelijk kan de aansprakelijkheidskwestie door het invoeren van bepaalde presumpties van aansprakelijkheid vereenvoudigd worden. Meteen kan het werk van politie en rechtbanken verlicht worden. Wettelijk kunnen veel omstreden vraagstukken, zoals het cumuleren van vergoedingen en pensioenuitkeringen eens en voor goed een oplossing vinden. Wettelijk, ja. Maar we moeten het nog altijd doen met een paar schamele artikelen uit een verleden waarin de verplaatsingen te paard of per diligentie gebeurden...

Geen wonder dat de h. Basyn, voorzitter van de belgische unie van verzekeraars en ook voorzitter van het congres, in zijn slotrede een beroep deed op de wetgever. Zijn wens, nl. dat in België en in al de landen van de gemene markt het vergoedingsrecht zo spoedig mogelijk geregeld worde door precieze en aan de hedendaagse noodwendigheden aangepaste wetteksten, zal wel door iedereen onderschreven worden.

E. VEROUGSTRAETE,

Kamervoorzitter in het Hof van Beroep te Gent.

MOEILIKHEDEN IN DE BESLAGPROCEDURE (*)

Men heeft mij gevraagd met U enkele moeilijkheden te onderzoeken betreffende de toepassing van het Gerechtelijk Wetboek inzake het beslag.

Vooreerst een paar algemene begrippen:

Twee soorten beslagleggingen moeten onderscheiden worden: enerzijds het uitvoerend beslag, gelegd in uitvoering van een uitvoerbare titel, met als onmiddellijk doel de inbeslaggenomen goederen te doen verkopen; anderzijds het bewarend beslag, dat een voorlopige maatregel is, bestemd om de rechten van de schuldeiser te vrijwaren. Dit beslag zal door het vonnis over de grond van de zaak omgezet worden in uitvoerend beslag.

(*) Preadvis, uitgebracht op het colloquium ingericht op 24 april 1971 te Gent door de Vlaamse Juristenvereniging.

De grote nieuwigheid van het Gerechtelijk Wetboek is nu dat deze verschillende rechtsplegingen toevertrouwd worden aan de beslagrechter.

Vroeger was deze bevoegdheid verdeeld tussen de Voorzitter van de burgerlijke rechtbank, de Voorzitter van de handelsrechtbank en de Vrederechter.

In het uitvoerend beslag komt de beslagrechter in beginsel slechts tussen wanneer moeilijkheden van uitvoering zich voordoen. Zijn taak is echter veel belangrijker in de bewarende beslagen. Op verzoekschrift bekomt de schuldeiser een toelating tot bewarend beslag. Deze procedure is dus niet tegensprekelijk, om te beletten dat de schuldenaar zich onvermogen zou maken. Heeft de schuldenaar of een derde redenen om zich tegen het bewarend

beslag te verzetten, zal hij voor de beslagrechter dagvaarden. Ditmaal zal de betwisting tegensprekelijk beslecht worden. Maar men blijft nog steeds op het terrein van het beslag. Theoretisch wordt de grond van de zaak niet aangeraakt. Slechts de rechtbank ten gronde zal over het recht van de schuldeiser kunnen oordelen.

De taak van de beslagrechter is dus zeer delikaat. Hij moet de toelating tot bewarend beslag verlenen of weigeren zonder de schuldenaar te mogen horen. Nadien, op verzet, moet hij het beslag behouden of er handlichting van geven, zonder te mogen oordelen over de grond van de vordering zelf.

Dit brengt ons tot het eerste vraagstuk dat ik met U zou willen onderzoeken :

Bevoegdheid van de beslagrechter.

Is de beslagrechter, die de opvolger is van de Voorzitter van de rechtbank inzake toelatings tot bewarend beslag en de opvolger van de rechter zetelend in kort geding, wat betreft de handlichtingen van beslagen en de moeilijkheden van uitvoering, bevoegd om kennis te nemen van vorderingen ten gronde ?

Deze vraag heeft zich vrij vlug gesteld wanneer een beslagen partij voor de beslagrechter dagvaardde, niet enkel in handlichting van het beslag, maar ook in betaling van een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos beslag.

Gesteund op art. 1382 van het Burgerlijk Wetboek, is zulks ontegensprekelijk een vordering ten gronde.

De rechtspraak blijkt zich op dat punt reeds verdeeld te hebben. Sommige beslagrechters verklaarden zich bevoegd, met de overweging dat hun jurisdictie een afdeling uitmaakt van de rechtbank van eerste aanleg, met de volledige bevoegdheid van deze rechtsmacht. Ook wegens het feit dat, minstens in een geval, namelijk de revindicatie, de wetgever aan de beslagrechter uitdrukkelijk opdracht geeft ten gronde te oordelen (art. 1514 Ger. Wb.).

Andere beslagrechters, die zich beschouwden als de opvolgers van de Voorzitter zetelend in kort geding, verklaarden zich onbevoegd zodra hen gevraagd werd een beslissing ten gronde te treffen.

Deze twee stellingen worden, m.i., goed geïllustreerd door twee beslissingen die totaal in tegenstrijd zijn op dat punt.

Op 27 augustus 1970 velde de heer beslagrechter van Brussel een beslissing waarin, onder meer, te lezen staat :

« Overwegende dat verwerende partij staande houdt dat de heer beslagrechter niettegenstaande zijn uitgebreide bevoegdheden een uitzonderingsrechtsmacht blijft, gelast met nauwkeurig omschreven opdrachten en dat hij derhalve niet bevoegd is voor het toekennen van schadevergoeding, vermits de veroordeling van een partij tot schadevergoeding valt onder de bevoegdheid van de gewone rechtsmacht ;

« Overwegende dat alle vorderingen betreffende bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging worden gebracht voor de beslagrechter (art. 1395 Ger. Wb.) ;

« Overwegende dat de vordering die thans voor ons ingediend werd een bewarend beslag betreft, niet alleen daar waar zij strekt tot schadevergoeding ten gevolge van de nietigheid van dit beslag, voortvloeiende uit een fout van verweerster ;

« dat geen wetsbepaling aan de beslagrechter, die een rechter in de rechtbank van eerste aanleg is, verbiedt iemand tot schadevergoeding te veroordelen ;

« dat overigens het gerechtelijk wetboek uitdrukkelijk een geval voorziet waarin een partij tot schadevergoeding kan veroordeeld worden (art. 1514 Ger. Wb.) ;

« dat men niet inziet waarom de beslagrechter in dit ge-

val bevoegd is om de eis tot revindicatie af te wijzen terwijl hij onbevoegd zou zijn om te oordelen of er aanleiding tot schadevergoeding bestaat ;

Overwegende dat wij bevoegd zijn om een veroordeling tot schadevergoeding uit te spreken ; »

In strijd met deze rechtspraak, velde de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, eerste kamer, op 18 maart 1971, een vonnis waaruit volgend passus ons aanbelangt :

« Overwegende dat verweerster vordert dat de rechtbank zich onbevoegd zou verklaren, omdat de vordering, volgens haar, onbetwistbaar past binnen het kader van artikels 1395, 1396 en 1498 van het gerechtelijk wetboek en dus tot de bevoegdheid van de heer beslagrechter behoort ;

« Overwegende dat volgens art. 1395, al. 1, Ger. Wb. inderdaad alle vorderingen betreffende bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging wel voor de beslagrechter gebracht worden, doch dat het tweede lid van dit artikel stelt dat : deze vorderingen worden ingesteld en behandeld zoals in kort geding ;

« Overwegende dat het gerechtelijk wetboek onder de titel VI, boek II, deel IV (« Inleiding en behandeling van de vordering in kort geding ») bepaalt dat de beschikkingen in kort geding geen nadeel toebrengen aan de zaak zelf (art. 1039 Ger. Wb.) ;

« Overwegende dat naar dit beginsel — overgenomen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging (art. 809) — de beoordeling over het bestaan van rechten onttrokken is aan de bevoegdheid van de rechter in kort geding (Cass. 15 november 1923, Pas. 1924, I, 28 ; Verslag Kon. Comm. Van Reepinghen, blz. 235 ; De Page, deel III, nr. 952) ;

« Overwegende dat bepaalde, door de wet gestelde uitzonderingen hierop, deze regel overigens laten bestaan ;

« Overwegende dat de rechtbank, en niet de beslagrechter derhalve bevoegd is om kennis te nemen van huidige geschil betreffende het recht op schadevergoeding ; »

Ziehier dus het probleem. Naar ik vernomen heb, is het thans onderworpen aan het oordeel van het Hof van Beroep te Brussel. Er blijkt echter nog geen arrest tussengekomen te zijn.

* * *

Een andere moeilijkheid betreffende de bevoegdheid van de beslagrechter spruit uit de bewoordingen van art. 1395 Ger. Wb. waarvan wij reeds hierboven gesproken hebben :

« alle vorderingen betreffende bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging worden gebracht voor de beslagrechter... »

Deze tekst, die in zeer brede bewoordingen opgesteld is, zou, volgens sommigen, als draagwijdte hebben dat de beslagrechter bevoegd zou zijn om te oordelen over alle moeilijkheden van uitvoering, weze er een beslag mee gemoeid of niet. Men zou, bij voorbeeld, de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg volledig ontlasten van de zogenaamde « référé d'hôtel », waar de gerechtsdeurwaarder in de loop van een uitvoering, zich voor de Voorzitter aanbiedt om zekere moeilijkheden van uitvoering dringend en onmiddellijk te doen oplossen. Naar deze thesis zou deze bevoegdheid aan de beslagrechter toekomen.

Het is ook nog voorgekomen dat voor de beslagrechter betwistingen aanhangig gemaakt werden betreffende moeilijkheden aangaande het bezoekrecht van kinderen...

De vraag is dus of de beslagrechter bevoegd is in moeilijkheden van uitvoering wanneer het niet gaat omtrent een beslaglegging.

* * *

Criteria van het bewarend beslag.

Het Gerechtelijk Wetboek heeft eenheid willen brengen

in het verspreid domein van het beslag en meer bepaald van het bewarend beslag. De bevoegdheid werd geconcentreerd in handen van een enkel magistraat. De teksten werden herzien en samengebracht in een hoofdstuk. Sommige belangrijke leemten werden aangevuld.

Thans kan men, bij voorbeeld, bewarend beslag leggen op roerende goederen, wegens een burgerlijke vordering. Men kan nu ook bewarend beslag leggen op onroerende goederen.

Eenheid werd ook gebracht in de criteria waaraan een vordering moet beantwoorden om als basis te mogen dienen voor een toelating tot bewarend beslag.

Deze criteria worden gesteld door art. 1415 van het gerechtelijk wetboek, dat, zoals U weet als volgt luidt :

« Verlof om bewarend beslag te leggen mag niet worden verleend dan wegens een schuldvordering die zeker en opeisbaar is, en die vaststaande is, of vatbaar voor een voorlopige raming... ».

Niet vaak, in de praktijk, zijn de zaken zo klaar.

Het probleem is niet nieuw maar heeft een opvallend belang gekregen door het feit dat het Gerechtelijk Wetboek thans eenvormig vereist, voor alle bewarende beslagen, dat de schuldvordering zeker, opeisbaar en vaststaand zou zijn (of vatbaar voor een voorlopige raming).

In de vroegere wetgeving bestond die regel van de drie criteria wel inzake uitvoerend beslag maar niet, minstens niet uitdrukkelijk, inzake bewarend beslag.

Ziehier, bij voorbeeld, de tekst van art. 417 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, betreffende het bewarend beslag op roerende goederen in handelszaken :

« in spoedeisende gevallen kan de voorzitter van de rechtbank verlof geven... om roerende voorwerpen in beslag te nemen... »

Het is de rechtspraak die hier vereist heeft dat de vordering zeker en vaststaand zou zijn.

Zeker : een arrest van het Hof van Beroep te Brussel (21 dec. 1875) besliste dat de vordering zeker moest zijn, of minstens ernstige vermoedens van bestaan moest vertonen. In andere woorden, minstens gesteund moest zijn op een schijnbare titel (« un titre apparent »).

Vaststaand : een arrest van het Hof van Beroep te Luik vereiste daarenboven dat de vordering vaststaand zou zijn, doch op dat punt was de rechtspraak niet gevestigd (arrest Luik, 15 jan. 1918).

Hetzelfde mag gezegd worden wat het beslag onder derden betrof.

Het oud art. 558 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalde :

« Indien er geen titel is, mag de rechter van de woonplaats van de schuldenaar en zelfs die van de woonplaats van de derde beslagene, op verzoekschrift, het beslag onder derden en het verzet toelaten. »

Waaraan art. 559 van hetzelfde wetboek toevoegde :

« ... indien de schuldvordering, waarvoor het verlof tot het leggen van derdenbeslag gevraagd wordt, niet vaststaat, begroot de rechter ze voorlopig. »

Het is hier de rechtspraak die het begrip « zeker » ingebracht heeft, echter met nuancering : « la créance doit être certaine, au moins dans son principe » beslist een arrest van het Hof van Cassatie van Frankrijk (7 april 1932). De Belgische rechtspraak blijkt zelfs aangenomen te hebben dat verlof tot beslag onder derden mocht verleend worden voor een betwiste schuldvordering. Later moest echter dan de rechtbank, ter gelegenheid van de geldigverklaring van het beslag, de vordering onderzoeken (Tongeren, 26 mei 1875 - Rb. Brussel, 29 januari 1890 - Hoei, 31 juli 1919 -

Rb. Luik, 25 februari 1911).

De moeilijkheid die zich thans voordoet is dus dat wij te doen hebben, ik zou durven zeggen, met een te klare tekst... of minstens met een te strenge tekst.

De wetgever heeft inderdaad aan de beslagrechter de beoordeling over de grond van de betwisting onttrokken vermits de omzetting van het bewarend beslag in uitvoerend beslag, door het vonnis over de zaak zelf gebeurt (art. 1491 Ger. Wb.).

Indien de beslagrechter slechts rekening mag houden met schuldvorderingen die zeker, opeisbaar en vaststaand zijn, is hij, in zekere mate een rechter ten gronde en ziet men niet goed in hoe de rechtbank, die later over de zaak zelf zal oordelen, dezelfde vordering zou kunnen afwijzen ?

Mogen wij dan ook aan het woord « zeker » van art. 1415 Ger. Wb. een meer genuanceerde interpretatie geven, in de zin, bij voorbeeld, van : « voldoende zeker om voorlopig ten grondslag te liggen aan een toelating tot bewarend beslag », of nog, in de zin van de oude rechtspraak in handelszaken : « gesteund op ernstige vermoedens van bestaan » ?

Dit probleem is, naar mijn weten, eveneens thans onderworpen aan het oordeel van het Hof van Beroep te Brussel, zonder echter dat reeds een beslissing tusenkwam.

* * *

Rechtsplegingsvergoeding bij toepassing van art. 1580 Ger. Wb.

Ik zou met U nog een andere moeilijkheid willen onderzoeken die voor de leden van de Balie belangrijk is.

Het Gerechtelijk Wetboek, in zijn art. 1018, 6°, voorziet dat de kosten van het geding de rechtsplegingsvergoeding omvatten. Op hun beurt hebben de Koninklijke Besluiten van 12 sept. 1969 en 30 nov. 1970 deze vergoedingen getarifeerd.

Het K.B. van 30 nov. 1970 bepaalt dat de rechtsplegingsvergoeding, die normaal 1.000 fr. voor de beslagrechter bedraagt :

« verdubbeld wordt ten voordele van de vervolgende partij die een of meer verzoekschriften heeft ingediend in een rechtspleging inzake onroerend beslag of beslag op zeeschepen en binnenschepen, onverminderd de vergoedingen die bij dit besluit worden toegekend in geval van rechtspleging ingeleid door dagvaarding voor de beslagrechter. »

Wat de vervolgende partij inzake onroerend beslag betreft, bedraagt de rechtsplegingsvergoeding dus normaal 2.000 fr. enkel voor de procedure op verzoekschrift. De vraag stelt zich echter te weten hoe en wanneer deze vergoeding kan toegestaan worden ?

Verschillende rechtbanken hebben als vaststaande rechtspraak aangenomen dat in een rechtspleging op verzoekschrift, geen rechtsplegingsvergoeding, evenmin trouwens als gerechtskosten, kan toegestaan worden. De overweging is dat de rechtsplegingsvergoeding en de gerechtskosten onder toepassing vallen van art. 1017 Ger. Wb., en dus ten laste van « de in het ongelijk gestelde partij » moeten gelegd worden.

Welnu, in een rechtspleging op verzoekschrift is er, strikt genomen, geen « in het ongelijk gestelde partij ». Men kan trouwens moeilijk een partij die niet in zake is, tot gerechtskosten veroordelen.

Wat nu gezegd betreffende het uitvoerend beslag op onroerende goederen ? Deze procedure vervangt de vroegere dadelijke uitwinning wanneer het gaat om de uitvoering van een authentieke akte van lening met hypotheek. Zij vervangt de vroegere ingewikkelde uitvoering op onroerende goederen, waar het gaat om de uitvoering van een vonnis.

Maar in beide gevallen, zo de rechtspleging normaal

verloopt, zal op geen enkel ogenblik de zaak tegensprekelijk behandeld worden. Zoals U weet, werd de vroegere geldigverklaring van het onroerend beslag vervangen door de meer eenvoudige procedure van de dadelijke uitwinning: op grond van art. 1580 Ger. Wb. legt de vervolgende partij een verzoekschrift neer, strekkend tot de benoeming van een notaris. Te dezer gelegenheid onderzoekt de beslagrechter de titel en de rechtspleging en gaat na of alles regelmatig geschied is. Na zijn aanstelling zal de notaris verkopen en zich met de rangregeling gelasten. In de meeste gevallen komt er geen verzet vanwege de schuldenaar en wordt de zaak dus niet tegensprekelijk onderzocht.

Wanneer kan nu die rechtsplegingsvergoeding, alhoewel uitdrukkelijk voorzien, toegekend worden?

Een subtiel pleiter heeft gesuggereerd dat art. 1585 Ger. Wb. zou toegepast worden:

«Het bedrag van de kosten die ten laste van de koper vallen wordt in het openbaar aangekondigd voor de opening van de veiling en die aankondiging wordt in het proces-verbaal van de toewijzing vermeld.»

Hiermede zou, in de beschikking die de notaris benoemt, kunnen bepaald worden dat de kosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, ten laste van de koper zullen vallen. Enkele malen hebben wij, te Antwerpen, dit systeem toegepast, doch, het weze toegegeven, met een niet zeer gerust geweten...

* * *

Onderzoek van de vordering bij toepassing van art. 1580 Ger. Wb.

Het vraagstuk hierboven vermeld stelt zich natuurlijk op een meer acute wijze wanneer men te doen heeft met de uitvoering van een vonnis. In de meeste hypothecaire leningen is inderdaad een soort strafclausule voorzien, waarvan betaling gevraagd wordt samen met de hoofdsom en de interesten. Hiermede heeft de hypothecaire schuldeiser dus reeds een vergoeding voor de rechtspleging die hij vervolgt. Dit is niet het geval wanneer het onroerend beslag gelegd wordt in uitvoering van een vonnis.

De vraag stelt zich of in de meeste gevallen, die strafclausules niet in strijd zijn met art. 1023 van het Gerechtelijk Wetboek:

«Ieder beding tot verhoging van de schuldvordering in geval deze in rechte zou worden geëist, wordt als niet geschreven beschouwd.»

Deze clausules in de hypothecaire akten worden, in het algemeen zeer handig opgesteld en vallen, strikt genomen, niet onder toepassing van dit artikel.

Maar, meer in het algemeen, staat de beslagrechter voor het probleem of hij de aanstelling van een notaris mag weigeren indien hij het niet eens is met de gevorderde bedragen en indien er geen verzet gekomen is vanwege de schuldenaar. Weliswaar zegt het verslag van de Koninklijke Commissaris:

«De taak van de rechter is dus dezelfde als die van de rechtbank onder de huidige wet.» (blz. 346).

Nochtans moet opgemerkt worden dat de schuldenaar niet gehoord wordt en, meen ik, meestal terugdeinst voor de kosten van een verzet, zodat te vrezen is dat soms een ietwat te hoge vordering te gelde zal gemaakt worden. In de huidige stand van de teksten zie ik niet goed hoe de beslagrechter de benoeming van een notaris zou kunnen weigeren indien hij met het bedrag van de vordering niet volledig akkoord gaat, of welke druk hij op de schuldeiser zou kunnen uitoefenen om hem ertoe te brengen zijn vordering te verminderen.

* * *

Om te besluiten herinner ik U aldus de enkele vraagstukken die wij zouden kunnen bespreken:

1. Is de beslagrechter, buiten de wederopeisingen voorzien door art. 1514 Ger. Wb., bevoegd om kennis te nemen a) van een vordering ten gronde? b) van alle moeilijkheden van uitvoering?

2. Hoe moet, inzake bewarend beslag, art. 1415 Ger. Wb. geïnterpreteerd worden? Moeten de woorden «zeker, opeisbaar en vaststaand» strikt toegepast worden?

3. Kan een rechtsplegingsvergoeding toegekend worden in een procedure op verzoekschrift, meer bepaald ter gelegenheid van de aanstelling van een notaris op grond van art. 1580 Ger. Wb.?

4. Mag, aldan, de beslagrechter het bedrag van de vordering onderzoeken?

M. GROETAERS,
Beslagrechter te Antwerpen.

SUMMIERE RECHTSPLEGING OM BETALING TE BEVELEN (*)

1. Uw vereniging heeft aan de vrederechters van het Vlaamse landsgedeelte een brief gericht met enkele vragen betreffende de summiere rechtspleging om betaling te bevelen. Een tachtigtal vrederechters hebben hierop geantwoord — waarvoor wij ze hier van harte danken — en sommigen zien met belangstelling uit naar het resultaat van uw besprekingen. Ik heb de door hen verstrekte gegevens geordend en er enkele nota's aan toegevoegd uit de voorbereidende werken van de wet tot instelling van het Gerechtelijk Wetboek en uit de rechtsliteratuur. Bepaalde oplossingen voor de gerezen moeilijkheden zal ik hier niet voorstaan, aangezien ik niet wens vooruit te lopen op de eventuele rechtspraak van de... vrederechter van Zelzate.

Statistiek.

2. De summiere rechtspleging om betaling te bevelen,

(*) Preadvies uitgebracht op het colloquium ingericht op 24 april 1971 te Gent door de Vlaamse Juristenvereniging.

een nieuwigheid in onze rechtspleging, is nog niet helemaal ingeburgerd.

Ziehier de cijfers, die gelden voor de periode van 1 november 1970 tot einde maart, begin april 1971; zij geven een tamelijk getrouw beeld van het aantal bij de vrederegerechten van het Vlaams landsgedeelte aanhangig gemaakte verzoekschriften:

aantal verzoekschriften	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	15	25
aantal vrederegerechten	9	22	16	12	8	7	2	4	1	1	1	1	1

In totaal werden aldus bij de vrederegerechten van het Vlaams landsgedeelte, buiten beschouwing gelaten de enkele vrederegerechten die niet hebben geantwoord, voor de beschouwde periode, 265 verzoekschriften neergelegd tot summiere rechtspleging.

Redenen van afwijzing.

3. Op 52 van deze verzoeken (19,62%) werd afwijzend

beschikt. In de meeste gevallen wegens niet naleving van de door de wet voorgeschreven vormen of wegens onbevoegdheid van de rechter waarbij de zaak aanhangig werd gemaakt; slechts in weinige gevallen wegens redenen die de grond van de zaak raken.

Volgende door de wet voorgeschreven vormen werden niet steeds nageleefd en gaven aanleiding tot verwerping van het verzoek:

— geen vermelding van dag, maand en jaar op het verzoekschrift;

— geen overlegging van het ontvangstbewijs van de aan de schuldenaar gerichte aangetekende brief;

— geen overlegging van het van de schuldenaar uitgaande geschrift of onmogelijkheid om vast te stellen of het overgelegde geschrift van de schuldenaar uitgaat;

— het tweede exemplaar van het verzoekschrift is niet ondertekend;

— de aanmaningsbrief ontbreekt of is niet behoorlijk opgesteld;

— geen vermelding van de rechter die van de zaak kennis moet nemen;

Een verzoekschrift werd verworpen wegens onbekwaamheid van de verzoeker.

Andere wegens ontbreken van verantwoording van de verwijlinteressen.

Enkele verzoekschriften werden verworpen omdat zij werden neergelegd bij rechters die niet bevoegd waren *ratione loci*.

In een verzoekschrift werden de schuldenaars aangeduid als man en vrouw, terwijl zij in feite samen woonden zonder gehuwd te zijn; het werd uit dien hoofde afgewezen.

Vaststaande schuld.

4. De meest kiese problemen die tot hertoe zijn gerezen, zijn degene die betrekking hebben op de interpretatie van de begrippen: (1) vaststaande schuld en (2) geschrift dat van de schuldenaar uitgaat, die beide voorkomen in art. 1338.

Het begrip vaststaande schuld is niet nieuw; het komt onder meer voor in het eerste lid van artikel 1291 van het Burgerlijk Wetboek, dat betrekking heeft op de schuldvergelijking en dat luidt als volgt: «Schuldvergelijking heeft alleen plaats tussen twee schulden die beide tot voorwerp hebben een geldsom of een zekere hoeveelheid vervangbare zaken van dezelfde soort en die beide vaststaande en opeisbaar zijn.»

Het komt eveneens voor in het deel van het Gerechtelijk Wetboek, dat handelt over het bewarend beslag en de middelen tot tenuitvoerlegging en onder meer in artikel 1494, dat luidt als volgt: «Geen uitvoerend beslag op roerend of onroerend goed mag worden gelegd dan krachtens een uitvoerbare titel en wegens vaststaande en zekere zaken.»

Het wordt ook aangewend in het belastingrecht en in de Rijkscomptabiliteit en geeft soms aanleiding tot delicate problemen bij falingen.

Het heeft er alle schijn van dat door zijn aanwending in de summiere rechtspleging het begrip nog een schone toekomst wacht.

Het begrip vaststaande schuld wordt door Pothier als volgt gedefinieerd (Pothier, *Obligations*, n° 628, aangehaald door De Page): «Une dette est liquide lorsqu'il est constant qu'il est dû, et combien il est dû.»

Ook in de *Pandectes belges* komt het voor onder het woord: «Dette»: ... Liquide: lorsque l'objet en est fixe et certain, comme la dette d'une somme déterminée. La dette est non liquide quand la détermination de son quantum dépend d'une preuve, d'un compte, etc.»

De wet zelf omschrijft het begrip niet. Zulks is ook niet nodig, schrijft Van Lennep (*Belgisch Burgerlijk Proces-*

recht, deel 6, n° 346), in de mate dat het gaat om een concept waarvan de constitutieve bestanddelen rationeel of logisch dienen verklaard.

De gegeven bepalingen zijn zeer algemeen en het kan ook niet anders gezien de grote verscheidenheid van toestanden waarop zij toepasselijk zijn. Het op te lossen probleem is dan ook meestal van feitelijke aard en dient opgelost door de feitenrechter (Cass. 13-5-1875, p. 249). Het is slechts wanneer de feitenrechter de bepaling zelf interpreteert dat het Hof van Cassatie zijn toezicht kan uitoefenen (De Page, 3, p. 571).

In aansluiting met de kernachtige bepaling van Pothier onderscheidt De Page twee elementen in het begrip vaststaande schuld: 1° het bestaan van de schuld en 2° haar hoegroetheid. Deze laatste zal niet vaststaan, schrijft hij, wanneer nog rekeningen moeten worden aangezuiverd, wanneer nog een vereffening aan de gang is, wanneer nog onderzoeksmaatregelen moeten getroffen worden (zoals deskundigenonderzoek), wanneer lange en moeilijke naspeuringen nodig zijn, wanneer de rechter de schade moet begroten.

Een schuld is derhalve slechts vaststaande wanneer haar juist bedrag kan vastgesteld worden door een berekening die onverwijld en met zekerheid kan gedaan worden.

Aldus, schrijft Van Lennep (op. cit., n° 350), kan een onbepaalde som juridisch-technisch als bepaald gelden d.w.z. vloeiend, wanneer haar quotiteit vervat is in wat gevorderd wordt en uit een gewone berekening onmiddellijk moet blijken. Aldus de veroordeling tot een bepaalde som «onder aftrek van wat reeds betaald werd» (cf. Brussel, 29-11-1859, B.J. 1860, 207).

Wanneer de vrederechter een verzoek na summiere rechtspleging inwilligt, dan doet hij daarbij geen uitspraak over het vaststaan van de schuld op het ogenblik van de tenuitvoerlegging — zulks is ten andere ook niet het geval bij een vonnis op tegenspraak. Het accent dient eerder gelegd op het feit dat de vrederechter aan de schuldeiser een authentieke titel verschaft, wat de bedoeling is van de wetgever. Bij de tenuitvoerlegging kan alsdan de kwestie van het vaststaan van de schuld opnieuw te berde worden gebracht voor de beslagrechter.

Welke zijn nu de problemen die in dat verband tot hertoe gerezen zijn bij de toepassing van de summiere rechtspleging en waarop de aandacht werd gevestigd.

Bij vorderingen die slaan op verkopen en leningen op afbetaling, worden meestal schadevergoeding en verwijlinteressen gevraagd. De wet verleent hier een appreciatie recht aan de rechter, zodat in deze werd geoordeeld dat de schuld niet volledig vaststond en aangezien de rechter het verzoek niet gedeeltelijk kan inwilligen, het in zijn geheel dient te verwerpen.

Een tweede vraag betreft de verzekeringsovereenkomsten. Staat de schuld wel voldoende vast om met de summiere rechtspleging de premie te kunnen opvorderen.

Geschrift van de schuldenaar.

5. Nauw aansluitend aan wat voorafgaat is het begrip van het geschrift dat van de schuldenaar uitgaat. In het verslag Van Reepinghen wordt de bestelbon als dusdanig aanzien. Hier wordt de vraag gesteld of het geschrift alle elementen moet bevatten om te doen blijken van het vaststaan van de schuld. In bevestigend geval zou de bestelbon dan hoeveelheid, aard en eenheidsprijs van de goederen moeten vermelden. Geformuleerd volgens de hierboven aangehaalde door De Page gemaakte ontleding, komt de vraag dan hierop neer: Moeten het bestaan en de hoegroetheid van de schuld blijken uit het geschrift of is het voldoende dat alleen het bestaan van de schuld blijkt uit het geschrift en dat de hoegroetheid kan worden afge-

leid uit andere elementen ?

Aan de hand van door de vrederechters verstrekte inlichtingen meen ik vooralsnog de van de schuldenaars uitgaande geschriften in drie categorieën te kunnen indelen :

1° geschriften die door partijen als onderhandse akte worden opgemaakt en een overeenkomst inhouden ; vb. : verzekeringsovereenkomst, leningsovereenkomst, afbetalingskontraat ;

2° handelsdokumenten ; er weze hierbij aan herinnerd dat in Frankrijk de summiere rechtspleging in 1937 werd ingevoerd tot invordering van handelsschulden ;

3° andere geschriften waarin de schuldenaar op rechtstreekse of zelfs onrechtstreekse wijze zijn schuld erkent ; vb. : een brief door de schuldenaar aan de schuldeiser gericht om uitstel van betaling te verzoeken, een brief door de schuldenaar gericht aan een derde persoon en waarin de schuld okkasideel wordt aangehaald.

Het is voor deze laatste categorie van geschriften dat mijns inziens enkel de vraag kan rijzen in hoever zij volstaan om het verzoekschrift te staven.

Aanmaning.

6. Zoals U weet moet het verzoekschrift worden voorafgegaan door een aanmaning tot betalen, die hetzij aan de schuldenaar wordt betekend bij deurwaardersexploot, hetzij aangezegd bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs (art. 1339, 1° lid).

Deze aanmaning moet de artikelen 1338 tot 1344 van het Gerechtelijk Wetboek weergeven (reproduction) ; een verwijzing naar deze artikelen volstaat niet. Er dient dan ook over gewaakt dat het afschrift van deze brief, die bij het verzoekschrift dient gevoegd, de weergave inhoudt van de bewuste artikelen, anders kan de rechter niet nagaan of aan deze formaliteit werd voldaan.

Een vrederechter is de mening toegedaan — en dat is een wens de lege ferenda — dat de loutere weergave van deze artikelen niet voldoende is en dat de wet zou moeten voorschrijven dat in de tekst van de aanmaning zelf aan de schuldenaar zou worden medegedeeld dat hij schriftelijke opmerkingen tot de rechter kan richten binnen een bepaalde termijn.

Andere vrederechters uiten de wens dat de in artikel 1339 voorziene aanmaning tot betalen enkel zou worden aangezegd bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs en niet bij deurwaardersexploot ; zulks om de kosten niet op te drukken.

Datum van neerlegging van het verzoekschrift.

7. Het eerste lid van art. 1340 bepaalt dat binnen 15 dagen na het verstrijken van de in art. 1339 bepaalde termijn, het verzoekschrift wordt gezonden aan de rechter.

De vraag wordt gesteld welke datum moet worden in acht genomen :

- de datum van verzending of neerlegging ;
- de datum van het visum van de griffier ;
- of de datum van inschrijving in het register der verzoekschriften, inschrijving die slechts kan gebeuren na betaling van het rolrecht.

De vrederechters van het arrondissement Brussel schijnen de voorkeur te geven aan deze laatste datum.

Fotokopie van het geschrift.

8. Sommige vrederechters menen dat de fotokopie van het geschrift dat uitgaat van de schuldenaar niet de nodige waarborgen biedt, daar met een fotokopiëertoestel allerlei getrukeerde documenten kunnen worden samengesteld.

De wetgever heeft dit procédé toegelaten om te beletten dat de partij het origineel van haar titel bij het verzoekschrift zou moeten voegen. De fotokopie laat in ieder geval aan de rechter toe vast te stellen over welk stuk het gaat. Neemt hij dergelijk stuk aan, doch twijfelt hij aan de waarde van de fotokopie dan kan hij bevelen dat het origineel zou worden voorgebracht (zie hierover Stuk van de Kamer nr. 59, 1965-66, N 49, p. 182).

Bevoegdheid ratione loci.

9. In de aanmaning moet op straffe van nietigheid de rechter worden aangeduid voor wie de vordering zal worden aanhangig gemaakt. Dezelfde aanduiding moet voorkomen in het verzoekschrift.

Over deze formaliteit wordt een interessante vraag gesteld, die oprijst wanneer een verzoekschrift wordt neergelegd bij een vrederechter die niet bevoegd is ratione loci. Dient in dat geval de rechter het verzoekschrift te verworpen wegens niet naleving van op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen of dient hij de zaak te verzenden naar de arrondissementsrechtbank, die de bevoegde rechter zal aanwijzen ? Dekt het vonnis van verzending naar de arrondissementsrechtbank dan de nietigheid of moet de aangeduide rechter het verzoek verworpen wegens niet naleving van op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen ?

Onderzoek.

10. Wat nu het onderzoek van de zaak door de vrederechter betreft, blijkt uit de antwoorden dat er enkele vrederechters zijn die het verzoekschrift terugzenden wanneer zij onregelmatigheden vaststellen die kunnen hersteld worden. Het schijnt echter gepaster dat de vrederechter de verzoeker bij zich roept. Er wordt mijns inziens te weinig gebruik gemaakt van de aan de vrederechter geboden mogelijkheid om de verzoeker op te roepen ten einde ophelderingen te verstrekken. Deze mogelijkheid is uitdrukkelijk voorzien in het verslag aan de Senaat van de heer De Baeck (Stuk van de Senaat, nr. 170, 1964-65, p. 181).

Er bestaat ook een neiging om het voorschrift van art. 1342 waarbij aan de rechter verbod wordt opgelegd het verzoek gedeeltelijk in te willigen, te eng te interpreteren.

Deze regel houdt niet in dat de rechter in geen enkel geval het oorspronkelijk in het verzoekschrift gevorderde bedrag niet zou mogen verminderen.

Ter gelegenheid van een vraag om ophelderingen is het de verzoeker veroorloofd het bedrag van zijn verzoek te verminderen. Zulks zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer de rechter inlichtingen inwint over de verwijlinteresten en de verzoeker naar aanleiding hiervan er de voorkeur aan geeft van dit onderdeel van zijn verzoek af te zien.

Overigens, schrijft de heer De Baeck in zijn verslag, behoort het dat de advokaat die voor de schuldeiser is opgetreden, de rechter op de hoogte houdt van de betalingen die gebeurd zijn, sinds het neerleggen van het verzoekschrift, en zijn vordering desnoods in verhouding met het bedrag van deze betalingen vermindert. Wanneer bijgevolg gezegd wordt dat de rechter het verzoek niet gedeeltelijk kan inwilligen, dan belet zulks evenwel niet dat de aanlegger zijn vordering, tijdens de behandeling ervan, kan verminderen en dat de rechter hiermede rekening mag houden (ibid., p. 183).

A. DOUDELET,

Vrederechter van het Canton Zelzate.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 11 mei 1971.

Wvd. voorzitter : M.G. Hallemans.

Raadsheren : M.M. A. de Vreese, A. Meeüs, M. Châtel (verslaggever) en Th. Versée.

Advocaat-generaal : M. A. Colard.

Advocaat : Mr. W. Scheers.

Verzekeringen. — Verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. — Art. 18 § 1 van de wet van 1 juli 1956. — Misdrijf. — Vereisten.

Het misdrijf, erin bestaande als eigenaar-bestuurder een motorrijtuig in het verkeer te hebben gebracht zonder dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het aanleiding kon geven, door de bij de wet vereiste verzekering gedekt was, komt tot stand zodra de eigenaar-bestuurder het rijtuig in het verkeer brengt; de wetgever heeft geen vereisten gesteld nopens de reden waarom geen verzekeringsovereenkomst werd afgesloten; die reden kan evengoed in nalatigheid of onachtzaamheid liggen.

Martens.

Gelet op het bestreden arrest, op 8 juli 1970 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 2, 18, lid 1 en 23 van de wet van 1 juli 1956, en 1 en 2 van het koninklijk besluit van 22 december 1956 en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest beslist dat het materiële feit van de inbreuk door eiser op de artikelen 2, 18, lid 1, en 23 van de wet van 1 juli 1956 en 1 en 2 van het koninklijk besluit van 22 december 1956 vaststaat, dat het gaat om een onopzettelijk wanbedrijf, en dat de handelwijze van eiser, ten deze van de door de wet van 1 juli 1956 beteugelde onachtzaamheid niet vrij te pleiten is, daar hij na de aankoop van het voertuig in omstandigheden die hem tot de grootst mogelijke omzichtigheid moesten aanzetten, niet eens de elementaire voorzorg heeft genomen zich van de rechtmatigheid van de verplichte verzekering te vergewissen,

terwijl, eerste onderdeel, het terzake beteugelde wanbedrijf geen onopzettelijk wanbedrijf is, maar een gespecificeerd opzet vereist, dat niet mag afgeleid worden uit het loutere feit dat de verzekeringsdekking materieel gezien niet aanwezig is (schending van de artikelen 2, 18, lid 1 en 23 van de wet van 1 juli 1956 en 1 en 2 van het koninklijk besluit van 22 december 1956),

en tweede onderdeel, er tegenstrijdigheid bestaat tussen de motieven van het bestreden arrest onderling, waar het enerzijds aanneemt dat de betichting van gebruik van een vals stuk door eiser ongegrond is, en dat zijn goede trouw dus niet kan worden betwist, maar anderzijds eiser juist op grond van het feit dat het betreffende stuk vals was, veroordeeld werd, vermits hij nooit zou veroordeeld zijn ware het stuk echt geweest (schending van artikel 97 van de Grondwet):

Wat het eerste onderdeel betreft:

Overwegende dat het arrest, bij bevestiging van het beroepen vonnis, eiser tot een straf heeft veroordeeld om als eigenaar bestuurder, een motorvoertuig in het verkeer te hebben gebracht zonder dat de burgerrechtelijke aan-

sprakelijkheid waartoe het aanleiding geven kon, door de bij de wet vereiste verzekering gedekt was;

Overwegende dat bedoeld misdrijf tot stand komt zodra de eigenaar-bestuurder het voertuig in het verkeer brengt, dat de wetgever geen vereisten heeft gesteld nopens de reden waarom geen verzekeringsovereenkomst werd afgesloten; dat die reden derhalve evengoed in nalatigheid of onachtzaamheid liggen kan; dat de in het onderdeel vermelde beschouwingen derhalve geenszins de in het middel aangehaalde wetsbepalingen hebben geschonden;

Dat het onderdeel dan ook naar recht faalt;

.....

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 8 maart 1971.

Voorzitter : M. P. Trousse.

Raadsheren : MM. A. Ligot, Ph. Capelle (verslaggever), J. Closen en R. Janssens.

Advocaat-generaal : M. R. Delange.

Overspel en onderhoud van een bijzit. — Bewijsmiddelen.

Het verval van de strafvordering tegen de verdachte wegens medeplichtigheid aan overspel heeft geen invloed op de gegevens die tijdens het gerechtelijk vooronderzoek werden verzameld en maakt deze niet onbestaande.

Niets verbiedt rekening te houden met die gegevens om een afzonderlijk misdrijf vast te stellen, met name het onderhouden van een bijzit, dat op klacht van een andere persoon, de echtgenote van de verdachte, wordt vervolgd.

Vanderzande t. / House.

Gelet op het bestreden arrest, op 18 september 1970 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

I. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing op de strafvordering:

Over de middelen samen, het eerste afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet,

doordat het arrest niet volledig en passend antwoordt op eisers conclusie in hoger beroep waarin werd betoogd:

1) dat de eerste rechter geen kennis meer mocht nemen van het dossier nr. 42.25.11953/68 van de notities van het Parket te Brussel, betreffende de aan eiser ten laste gelegde medeplichtigheid aan overspel, noch dit dossier bij dit van de andere zaak mocht voegen, op grond dat de beslissing waardoor echtscheiding wordt toegestaan tussen de echtgenote aan wie overspel werd ten laste gelegd, en haar man, klager, op 11 juni 1969 in het register van de burgerlijke stand werd overgeschreven en 2) dat de gegevens van dit dossier uit het debat moesten worden geweerd en de processen-verbaal van het dossier niet meer gelezen mochten worden, daar zij vanaf 11 juni 1969 juridisch niet meer bestonden en derhalve niet meer als gronden voor een veroordeling konden dienen;

het tweede afgeleid uit de schending van de artikelen 387 tot 390 van het Strafwetboek,

doordat het arrest eiser wegens het onderhouden van een bijzit in de echtelijke woning veroordeelt op grond van de gegevens van het vooronderzoek voorhanden in genoemd dossier nr. 42.25.11953/68, gevoegd bij het dossier nr. 42.99.866/69 van de notities van voornoemd Parket, be-

treffende de telastlegging van onderhoud van een bijzit in de echtelijke woning,

terwijl volgens artikel 390 van het Strafwetboek vervolging en veroordeling wegens overspel slechts kan plaatshebben op klacht van de beledigde echtgenoot; de strafvordering die beruiste op de gegevens van voormeld dossier nr. 42.25.11953/68 vervallen was toen het hof van beroep zijn beslissing heeft uitgesproken; misdrijven die bij de artikelen 387 en 388 van het Strafwetboek enerzijds en bij artikel 389 anderzijds, worden strafbaar gesteld, het bijzonder karakter van «klachtdelikten» hebben, en de strafrechter derhalve de onvoldoende gegevens van een dossier betreffende een misdrijf van onderhoud van een bijzit niet mag aanvullen door de gegevens van een dossier betreffende een misdrijf van overspel en van medeplichtigheid aan overspel, vooral wanneer, zoals in onderhavig geval de op laatstgenoemd dossier gegronde strafvordering vervallen is en dus juridisch niet meer bestaat, en het arrest, door de veroordeling van eiser te gronde op de vermengde gegevens van de samengevoegde dossiers die hem betroffen, de in het middel aangehaalde bepalingen van het Strafwetboek heeft geschonden.

Overwegende dat uit de vermeldingen van het bestreden arrest blijkt dat de eerste rechter, na de zaken samen te hebben gevoegd, vastgesteld heeft dat, om de reden waaraan in het eerste middel wordt herinnerd, de strafvordering tegen eiser ingesteld wegens medeplichtigheid aan overspel vervallen was en hem veroordeeld heeft wegens het onderhouden van een bijzit in de echtelijke woning, en dat het arrest, uitspraak doende binnen de perken van de hogere beroepen van de eiser en van het openbaar ministerie enkel tegen deze veroordelende beslissing, deze uitspraak bevestigt, na onder meer erop te hebben gewezen dat de eerste rechter terecht de uitgesproken veroordeling had gegrond op «de gegevens van beide strafdossiers» die aan zijn onderzoek werden onderworpen;

Overwegende dat in strijd met de conclusie in hoger beroep die het eerste middel heeft overgenomen, het arrest erop wijst: 1) dat de eerste rechter, bij wie een vervolging wegens overspel en medeplichtigheid aan overspel aanhangig was gemaakt vóór 11 juni 1969, datum van overschrijving van de beslissing waarbij de echtscheiding tussen de echtgenote aan wie overspel was ten laste gelegd en haar man, klager, werd toegestaan, zich over deze vervolging moest uitspreken en 2) dat het verval van de strafvordering tegen eiser wegens medeplichtigheid aan overspel (dossier nr. 42.25.11953/68), «geen invloed heeft op de gegevens die tijdens het gerechtelijk vooronderzoek in deze zaak werden verzameld en deze niet onbestaande maakt»; dat niets verbiedt rekening te houden met die gegevens om een afzonderlijk misdrijf vast te stellen — met name het onderhouden van een bijzit —, dat op klacht van een ander persoon, de echtgenote van beklaagde, thans eiser, wordt vervolgd; «dat de bestanddelen van het misdrijf van het onderhouden van een bijzit kunnen worden bewezen door alle rechtsmiddelen» en «dat de processen-verbaal van het dossier nr. 42.25.11953/68 regelmatig werden opgeemaakt... en regelmatig ter beschikking van de eerste rechter en van het Hof werden gesteld»;

Overwegende dat het arrest aldus passend antwoordt op eisers conclusie die in het eerste middel is overgenomen, en dat de redenen wettelijk de verwerping van het in het tweede middel gestelde verweer rechtvaardigen;

Dat het eerste middel feitelijke grondslag mist en het tweede naar recht faalt;

En overwegende dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen nageleefd zijn en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

II. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing

op het burgerlijke rechtsvordering van verweerster tegen eiser:

Overwegende dat eiser geen enkel bijzonder middel aanvoert;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiser in de kosten.

HOF VAN CASATIE

1e Kamer. — 15 januari 1971.

Voorzitter: M. Wauters.

Raadsheer-verslaggever: M. Naulaerts.

Advocaat-generaal: M. Charles.

Advocaat: Mr. van Hecke.

1. Huur-Verhuur. — Wederkerig contract. — Gevolgen.

2. Pacht. — Overlijden van de pachter. — Voortzetting van de exploitatie door sommige erfgenen. — Gevolgen ten aanzien van de andere erfgenen. — Opzegging.

1. De huur is een wederkerig contract waarbij de contractanten zich over en weer jegens elkaar verbinden. Zij doet derhalve verplichtingen ontstaan voor ieder van de partijen, en een partij kan geen rechten doen gelden zonder tot enige correlatieve verplichting gehouden te zijn.

2. Nu alleen de erfgenen of rechthebbenden van de overleden pachter, die de exploitatie van het gepachte goed voortzetten, ertoe gehouden zijn de uit de pacht voortvloeiende en na het overlijden ontstane verbintenissen na te komen, zijn de erfgenen of rechthebbenden die aan die exploitatie niet deelnemen van alle na het overlijden ontstane verbintenissen ontheven en kunnen zij derhalve geen correlatieve rechten meer doen gelden, weshalve de bepaling van art. 1472, vijfde lid, B.W., berust op het vermoeden dat deze laatste erfgenen of rechthebbenden stilzwijgend van de voortzetting van de pacht hebben afgezien.

De beslissing dat de opzegging van de pacht aan bedoelde erfgenen of rechthebbenden niet diende gegeven te worden, is derhalve wettelijk gerechtvaardigd op grond van art. 1742, vijfde lid.

Maeyens e.a. t./ Dons de Lovendeghem e.a.

Gelet op het bestreden vonnis, op 9 januari 1970 in hoger beroep gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1742 — meer bepaald het eerste lid en ook het tweede en het vijfde lid zoals zij bestonden tot het in werking treden van de wet van 4 november 1969 — van het Burgerlijk Wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis de opzeggingen, die gedaan werden aan de eerste twee eisers als exploitanten van de hofstede en gronden, maar die niet gedaan werden aan de andere erfgenen van de overleden pachter, terwijl niet betwist werd dat er nog andere erfgenen waren, geldig verklaart op de grond «dat het vijfde lid van artikel 1742 bepaalt dat degene onder de erfgenen of rechthebbenden van de overleden pachter die de exploitatie van het gepachte goed voortzet, alleen en voor het geheel tegenover de verpachter gehouden is tot het nakomen van de verbintenissen die voortvloeien uit de pacht en na het overlijden zijn ontstaan, dat de andere erfge-

namen dus van de verbintenissen, na het overlijden ontstaan, bevrijd zijn,... dat de eigenaars de opzegging dienvolgens alleen aan de exploitanten moesten betekenen »,

terwijl, eerste onderdeel, het pachtcontract na het overlijden van de pachter voortloopt met zijn erfgenamen en deze erfgenamen, wanneer zij niet binnen het jaar van het overlijden afgezien hebben van de voortzetting van de pacht, zich mogen beroepen op alle rechten die de pachter uit de pachtovereenkomst kan afleiden, onder meer het recht om de overeenkomst niet te zien beëindigen zonder een opzegging gekregen te hebben, ook al zouden zij, omdat zij de exploitatie niet voorzetten, bevrijd zijn van de verbintenissen die voortvloeien uit de pacht en na het overlijden zijn ontstaan (schending van artikel 1742 van het Burgerlijk Wetboek),

tweede onderdeel, de eisers in conclusie hadden gesteld dat « het recht van al de erfgeëdigden om de pacht voort te zetten niet stilzwijgend kan verzaakt worden » en het vonnis door op geen enkele wijze aan te duiden hoe de erfgeëdigden afstand gedaan hebben van hun recht geen passend antwoord daarop geeft en dus niet naar behoren met redenen is omkleed (schending van artikel 97 van de Grondwet),

derde onderdeel, de eisers in conclusie hadden gesteld dat zij, bij de overeenkomst van 9 mei 1966 waardoor zij afstand gedaan hebben van hun recht van voorkoop, uitdrukkelijk hadden verklaard te handelen niet alleen in eigen naam maar ook bij wijze van sterkmaking voor hun mede-erfgenamen en het vonnis op geen enkele wijze aantoonde waarom uit deze verklaring niet volgt dat de mede-erfgenamen zich nog steeds op de rechten uit de pachtovereenkomst kunnen beroepen en derhalve niet naar behoren met redenen is omkleed (schending van artikel 97 van de Grondwet) :

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat, zo uit het eerste en het tweede lid van artikel 1742 van het Burgerlijk Wetboek volgt dat het huurcontract niet ontbonden wordt door de dood van de huurder en dat de erfgenamen of de rechthebbenden van de overleden pachter ofwel de pacht kunnen voortzetten, ofwel van de voortzetting onder bepaalde voorwaarden kunnen afzien, het vijfde lid van dit artikel nochtans bepaalt dat degene onder de erfgenamen of rechthebbenden van de overleden pachter die de exploitatie van het gepachte goed voortzet, alleen en voor het geheel tegenover de verpachter gehouden is tot het nakomen van de verbintenissen die voortvloeien uit de pacht en na het overlijden zijn ontstaan ;

Overwegende dat de huur een wederkerig contract is waarbij de contractanten zich over en weder jegens elkaar verbinden ; dat zij derhalve verplichtingen doet ontstaan voor iedere van de partijen en dat een partij geen rechten kan doen gelden zonder tot enige correlatieve verplichting gehouden te zijn ;

Overwegende dat, nu alleen de erfgenamen of rechthebbenden van de overleden pachter, die de exploitatie van het gepachte goed voortzetten, ertoe gehouden zijn de uit de pacht voortvloeiende en na het overlijden ontstane verbintenissen na te komen, de erfgenamen of rechthebbenden die aan die exploitatie niet deelnemen van alle na het overlijden ontstane verbintenissen ontheven zijn en derhalve geen correlatieve rechten meer kunnen doen gelden, weshalve de bepaling van artikel 1742, vijfde lid, van het Burgerlijk Wetboek berust op het vermoeden dat deze laatste erfgenamen of rechthebbenden stilzwijgend van de voortzetting van de pacht hebben afgezien ;

Overwegende dat het bestreden vonnis derhalve zijn beslissing dat de opzegging van de pacht aan bedoelde erfgenamen of rechthebbenden niet diende gegeven te worden, wettelijk rechtvaardigt op grond van artikel 1742, vijfde lid, van het Burgerlijk Wetboek ;

Dat het onderdeel naar recht faalt ;

Wet het tweede onderdeel betreft :

Overwegende dat het vonnis, door zijn beslissing te gronden op artikel 1742, vijfde lid, van het Burgerlijk Wetboek, hetwelk berust op het vermoeden dat de erfgenamen of rechthebbenden die aan de exploitatie niet deelnemen stilzwijgend van de voortzetting van de pacht hebben afgezien, de conclusie van de eisers dienaangaande passend beantwoordt ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Wat het derde onderdeel betreft ;

Overwegende dat het vonnis, na zijn beslissing wettelijk op artikel 1742, vijfde lid, van het Burgerlijk Wetboek grond te hebben, geen nader antwoord diende te verstrekken op de conclusie waarbij de eisers betoogden dat zij zich in een akte sterk hadden gemaakt voor hun mede-erfgenamen die aan de exploitatie geen deel namen ;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt de eisers in de kosten.

NOOT. — Art. 1742 B.W. luidt thans : « Onder voorbehoud van wat bepaald is omtrent de landpacht. Het huurcontract wordt niet ontbonden door de dood van de huurder. » De rest van de tekst is opgeheven bij art. II van de wet van 4 november 1969 betreffende de pachtwetgeving. De regelen betreffende de voortzetting van de pacht in geval van overlijden van de pachter zijn vervat in de artikelen 38 tot 44 van de nieuwe pachtwet. Art. 12, 3, tweede lid, van die wet behandelt het geval van de opzegging door de verpachter indien hij bij het overlijden van de pachter niet weet welke erfgenaam of erfgenamen de exploitatie van het verpachte goed voortzetten.

HOF VAN CASSATIE.

3e Kamer. — 21 april 1971.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-verslaggever : M. Janssens.

Advokaat-generaal : M. Lenaerts.

Advocaat : Mr. H. Mestrum (Gent).

Militie. — Art. 10 § 1, 1°. — Kostwinner die zoals zijn broer en zuster gehuwd is. — Er moet worden onderzocht of de zuster en broer bij machte zijn volledig in het levensonderhoud van de steungerechtigde persoon te voorzien, zonder dat een deel van de inkomsten van de dienstplichtige onmisbaar is.

Levensonderhoud wordt slechts toegestaan mede naar verhouding van het vermogen van hem die het verschuldigd is (art. 208 B.W.), zodat, al zijn de twee andere kinderen krachtens art. 205 B.W. levensonderhoud verschuldigd aan hun moeder, en zijn ze zoals eiser gehuwd, toch nog moet worden onderzocht of de zuster en de broer van eiser inderdaad bij machte zijn volledig in het levensonderhoud van de moeder te voorzien zonder dat een deel van de inkomsten van de eiser onmisbaar is.

Victor Devis.

Gehoord het verslag van raadsheer Janssens en op de conclusie van de heer Lenaerts, advocaat-generaal ;

Gelet op de bestreden beslissing op 6 januari 1971 door de Hoge Militieraad gewezen ;

Over de drie middelen samen, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, art. 10 § 1, 1° en 37 § 4 van de dienstplichtwetten gecoördineerd op 30 april 1962, en art. 208 van het Burgerlijk Wetboek ;

doordat de bestreden beslissing weigert de eiser te erkennen « als kostwinner van zijn moeder-weduwe » om de reden dat hij « gehuwd is zoals zijn zuster en zijn broer » en dat « de drie kinderen, overeenkomstig artikel 205 van het Burgerlijk Wetboek, aan hun moeder-weduwe onderhoud verschuldigd zijn »,

terwijl levensonderhoud slechts wordt toegestaan mede naar verhouding van het vermogen van hem die het verschuldigd is (artikel 208 van het Burgerlijk Wetboek), zodat, al zijn de twee andere kinderen krachtens artikel 205 van het Burgerlijk Wetboek levensonderhoud verschuldigd aan hun moeder, en zijn ze zoals eiser gehuwd, toch nog moet worden onderzocht of de zuster en de broer van eiser inderdaad bij machte zijn volledig in het levensonderhoud van de moeder te voorzien zonder dat een deel van de inkomsten van de eiser onmisbaar is ;

Overwegende dat eiser uitdrukkelijk in het beroepschrift had betwist dat zijn « broeder, zuster en schoonbroeder evenals zijn echtgenote in staat zouden zijn eisers moeder te onderhouden, zodat zijn eigen inkomsten minstens voor een gedeelte onmisbaar zijn en blijven tot steun van zijn moeder-weduwe » ;

Overwegende dat hierop geen passend antwoord werd gegeven door de Hoge Militieraad die weliswaar de wettelijke verbintenis tot levensonderhoud lastens eisers broer en zuster aanhaalt, maar geenszins in feite onderzoekt of deze personen bij machte zijn de onderhoudsplicht dermate te vervullen dat eiser niet als kostwinner van zijn moeder kan aangezien worden in de zin van art. 10 § 1, 1° van de gecoördineerde dienstplichtwetten ;

Dat de middelen gegrond zijn ;

Om deze redenen,

Vernietigt de bestreden beslissing.

.....

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 13 mei 1971.

Voorzitter : M. J. Valentin.

Raadsheren : M.M. L. de Waersegger, baron, Richard (verslaggever), J. Busin en R. Legros.

Advocaat-generaal : M. R. Delange.

Pacht. — Recht van voorkoop. — Goed door verscheidene pachters gemeenschappelijk gepacht. — Verkoop. — Kennisgeving aan alle pachters. — Zelfs indien het gaat om echtgenoten.

Indien het goed door verscheidene pachters gemeenschappelijk gepacht wordt, moet, naar luid van art. 1778ter § 3 B.W., de in de §§ 1 en 2 bedoelde kennisgeving aan alle exploitanten van het goed worden gedaan.

De wet legt aldus op deze kennisgeving te doen aan elk van de medepachters-exploitanten of aan diegenen die door hen werden gemachtigd om ze te ontvangen, zelfs indien het gaat om echtgenoten en welk hun huwelijksstelsel ook is. De kennisgeving die alleen aan de man, zij het tevens in zijn hoedanigheid van hoofd van de gemeenschap zou gedaan zijn, is onvoldoende.

Hutse t./ Wuidart en Rothe.

Gelet op het bestreden vonnis, op 19 februari 1970 in hoger beroep gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Neufchâteau ;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1319, inzonderheid lid 1, 1320, 1322, 1401, inzonderheid paragraaf 1, 3 en 5, en 1778 quinquies van het Burgerlijk Wetboek, welke artikelen 1778 bis, 1778 ter en 1778 quinquies in het Burgerlijk Wetboek werden ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 1 februari 1963,

doordat de verweerders, in gemeenschap van goederen getrouwde echtgenoten, medepachters en exploitanten zijnde van een hoeve van eiser die ze op 22 oktober 1966 aan een derde verkocht nadat van de prijs en de verkoopvoorwaarden kennis was gegeven bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs die de instrumenterende notaris op 22 september 1966 aan verweerder had gezonden, het vonnis zegt dat, daar niet aan elk van de pachters persoonlijk kennis was gegeven van het aanbod van verkoop, de bij de wet voorgeschreven formaliteiten niet in acht werden genomen en, diensgevolge, eiser veroordeelt tot betaling van een schadevergoeding ten bedrage van twintig procent van de verkoopprijs, op grond namelijk « dat de litigieuze kennisgeving van 22 september 1966 aan de heer Wuidart alleen op zijn eigen naam werd gedaan en niet als echtgenoot-gevolmachtigde van zijn vrouw of als hoofd van de gemeenschap (zie tekst van de kennisgeving « ...onroerende goederen die u in pacht heeft... » en « deze kennisgeving wordt u gedaan om te voldoen aan het voorschrift van artikel 1778 ter, paragraaf 1, van het Burgerlijk Wetboek ») ; dat er geen melding wordt gemaakt van artikel 1778 ter, paragraaf 3 ; dat, derhalve in de onderstelling dat de man als gevolmachtigde van zijn echtgenote kan worden beschouwd, de kennisgeving hem toch in deze hoedanigheid moest worden gedaan ;... dat de wet een kennisgeving aan alle medepachters-exploitanten vereist, met inbegrip van de echtgenote... ; dat de uitoefening van het recht van voorkoop een persoonlijk recht is, welke aan het recht van beheer van de man vreemd is ;... dat... de echtgenote, die zelf geen kennisgeving had ontvangen, niet in staat is geweest aan haar man, medepachter, het akkoord te vragen en hem haar opmerkingen te maken »,

terwijl het bij artikel 1778 bis van het Burgerlijk Wetboek aan de pachter toegekende recht van voorkoop voortvloeit uit het huurcontract en, evenals het recht op de pacht, krachtens artikel 1401, 1° en 3°, van het Burgerlijk Wetboek in de baten van de gemeenschap valt, wanneer, zoals ten deze, de hoeve aan in gemeenschap van goederen getrouwde echtgenoten werd verpacht, waaruit volgt dat, welke ook de gebruikte bewoordingen waren, de kennisgeving, waarvan de rechter de bewijskracht miskent en aldus de artikelen 1319, lid 1, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek schendt, die overeenkomstig artikel 1778 ter van het Burgerlijk Wetboek aan verweerder was gericht, hem noodzakelijk werd gedaan in zijn hoedanigheid van hoofd van de gemeenschap die hij krachtens artikel 1421 van het Burgerlijk Wetboek alleen moest beheren met de macht te verkopen, te vervreemden en met hypotheek te bezwaren zonder medewerking van zijn echtgenote ;

Overwegende dat naar luid van artikel 1778 ter, paragraaf 3, van het Burgerlijk Wetboek, indien het goed door verscheidene pachters gemeenschappelijk gepacht wordt, de in de paragrafen 1 en 2 bedoelde kennisgeving aan alle exploitanten van het goed moet worden gedaan ;

Overwegende dat de wet aldus oplegt deze kennisgeving te doen aan elk van de medepachters-exploitanten of aan diegenen die door hen werden gemachtigd om ze te ontvangen, zelfs indien het gaat om echtgenoten en welke ook hun huwelijksstelsel is ;

Overwegende dat dientengevolge, zelfs indien de verweerders gehuwd zouden zijn onder het stelsel van de wettelijke gemeenschap en hun recht van voorkoop deel zou uitmaken van de baten van de gemeenschap die door verweerder alleen wordt beheerd, het bestreden vonnis toch nog wettelijk beslist dat bij gebrek aan kennisgeving aan verweerder van de prijs en de voorwaarden waartegen eiser bereid was het verpachte goed te verkopen, de bij de wet voorgeschreven formaliteiten niet in acht werden genomen ;

Dat het middel dat impliceert dat de kennisgeving die eventueel aan verweerder gedaan werd in zijn hoedanigheid van hoofd van de gemeenschap voldoende was geweest, naar recht faalt ;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1778ter, inzonderheid paragraaf 1, 3 en 5, en 1778 quinquies, die in het Burgerlijk Wetboek ingevoegd werden bij artikel 1 van de wet van 1 februari 1963,

doordat het vonnis, om de rechtsvordering van de verweerders in te willigen, erop wijst « dat het argument afgeleid uit artikel 1778 ter, paragraaf 3, van de wet, dat voor de uitoefening van het recht van voorkoop het unanieme akkoord van alle medepachters vereist, niet in aanmerking kan genomen worden ; dat... het bewezen is dat gedaagde in hoger beroep... niet werkelijk kennis heeft gehad van het aanbod en dat men zich, derhalve, tegen zijn echtgenote niet kan beroepen op zijn stilzwijgen ; ... of zijn eventuele onenigheid ; ... dat, ten slotte, zo het niet bewezen is dat gedaagden in hoger beroep op de hoogte waren van het voornemen tot verkoop, daar het niet-afhalen van de aangetekende brief aan een vergetelheid kon te wijten zijn, het daarentegen bewezen is dat de eigenaar de akte van verkoop met een derde heeft opgemaakt, terwijl hij zeker wist dat geen van beide gedaagden in hoger beroep werkelijk kennis had gehad van het aanbod en van het voornemen tot verkoop, vermits de aangetekende brief die alleen aan de man was gezonden op 13 oktober 1966, dat is twintig dagen na de verzending ervan, ongeopend naar zijn afzender, de notaris van eiser in hoger beroep, was teruggekeerd »,

terwijl, eerste onderdeel, de litigieuze kennisgeving geldig bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs werd gedaan overeenkomstig artikel 1778 ter, paragraaf 5, van het Burgerlijk Wetboek, en het, bijgevolg, zonder belang is dat de geadresseerde van de brief, om redenen die niet aan de afzender van deze brief toe te schrijven zijn, er niet werkelijk kennis van heeft gehad (schending van de artikelen 1778 ter, paragraaf 5, en 1778 quinquies, die in het Burgerlijk Wetboek werden ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 1 februari 1963) ;

tweede onderdeel, daar verweerder, aan wie geldig kennis werd gegeven van het aanbod van verkoop, hierop niet is ingegaan, het recht van voorkoop in elk geval niet meer door de verweerders kon worden uitgeoefend, daar artikel 1778 ter, paragraaf 3, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat indien het goed door verscheidene pachters gemeenschappelijk gepacht wordt, het recht van voorkoop mits geschreven akkoord van alle medepachters-exploitanten moet worden uitgeoefend (schending van de artikelen 1778 quinquies, die in het Burgerlijk Wetboek werden ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 1 februari 1963) ;

Overwegende dat de vaststelling van het gebrek aan kennisgeving aan verweerder van het voornemen tot verkoop volstaat om de bestreden beslissing wettelijk te verantwoorden ;

Dat het middel derhalve slechts ten overvloede gegeven overwegingen van het vonnis bekritiseert en niet ontvankelijk is wegens het ontbreken van belang ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening ;
Veroordeelt eiser in de kosten.

NOOT. — Zie in de nieuwe pachtwet art. 48, § 1 en 2, en art. 49, § 3.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 23 april 1971.

Voorzitter : M. Soenens.

Raadsheren : M.M. de Clercq en Desplenter.

Openb. Min. : M. Stévigny.

Advocaten : Mrs. Van den Daele en I. Claeys-Bouart.

Inkomstenbelastingen. — Bijdrage in de lasten van de huishouding (art. 218 Burg. Wetb.) — Geen uitkering tot levensonderhoud. — Niet belastbaar in hoofde van degenen die de bijdrage ontvangt.

Een bijdrage in de lasten van de huishouding (art. 218 Burg. Wetboek) is geen uitkering tot levensonderhoud bedoeld in art. 67, 3° en 71 § 1, 3° van het Wetboek van Inkomstenbelastingen. Zij is niet belastbaar in hoofde van de echtgenoot die de bijdrage ontvangt en niet aftrekbaar van de belastbare inkomsten van de echtgenoot die tot betaling van de bijdrage veroordeeld werd.

Nikoda Sophia t./ Belg. Staat Minister van Financiën.

Aangezien het verhaal tegen de beslissing van de directeur der directe belastingen te Gent dd. 20 augustus 1969 (nr. 1 A 60818/68) regelmatig is naar de vorm en tijdig ingesteld werd ;

1. Over de ontvankelijkheid :

Overwegende dat requirante op 15 april 1969 erkende « belastbaar te zijn voor het aanslagjaar 1967 op een netto globaal inkomen van 49.725 fr. » (st. 20) ; dat requirante die feitelijk gescheiden leeft van haar echtgenoot en twee minderjarige kinderen ten laste heeft deze som ontvangen heeft deels van haar echtgenoot als bijdrage in de lasten van de huishouding, deels ingevolge de machtiging, haar verleend door de Vrederechter op grond van art. 218 BWB, om een gedeelte van de inkomsten van haar echtgenoot rechtstreeks te ontvangen ;

Overwegende dat requirante, door de hoger aangehaalde verklaring te ondertekenen, geen afstand gedaan heeft van haar recht om vóór dit Hof de belastbaarheid van de ontvangen uitkeringen te betwisten ;

— dat deze verklaring vooreerst geen melding maakt van de herkomst der inkomsten zodat uit de tekst van die verklaring niet afgeleid kan worden dat requirante akkoord ging met het principe van de belastbaarheid van dergelijke uitkeringen ;

— dat requirante, zelfs indien zij bij de ondertekening de mening toegedaan zou geweest zijn dat dergelijke uitkeringen belastbaar waren, thans kan inroepen dat zij hierin een juridische dwaling begaan heeft ;

— dat, gezien de belastingverbintenis uit de eenzijdige wil van de overheid ontstaat, de belastingplichtige niet gelidig kan toestemmen in de vordering van een niet wettelijke belasting en zijn toestemming tegen hem niet kan ingeroepen worden (Van Houtte, Beginselen van het Belgisch Belastingrecht nr. 121) ;

2. Over de grond:

Overwegende dat, ingevolge art. 67 3° WIB., als diverse inkomsten belastbaar zijn: « de uitkeringen tot onderhoud (franse tekst: « les rentes alimentaires ») die aan de belastingplichtige regelmatig zijn betaald of toegekend door personen die hem onderhoud (franse tekst: « des aliments ») verschuldigd zijn overeenkomstig de in het Burgerlijk Wetboek bepaalde verplichtingen en van wier gezin hij geen deel uitmaakt »;

— dat uit de voorbereidende werken van de wet van 20 november 1962 blijkt dat art 17 § 1, 3° van deze wet (art. 67, 3° W.I.B.) geen enkele wijziging gebracht heeft aan de belastbare stof zodat deze wetsbepaling de « alimentatierenten » (les rentes alimentaires) beoogt die, onder het regime van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, bedoeld waren in art 44 § 1, 5° SWIB. en die, ingevolge art 42 § 1 SWIB, aan de aanvullende personele belasting onderworpen waren (Pasinomie 1962 blz. 1703, Schreuder, Compl. nr. 333);

— dat dienvolgens in art. 67, 3° WIB uitsluitend renten, uitgekeerd tot levensonderhoud, bedoeld worden;

Overwegende dat « een uitkering tot levensonderhoud » bedoeld in art. 67 3° WIB. (en art. 71 § 3, WIB) geen « bijdrage in de lasten van de huishouding » is;

— dat de verplichting levensonderhoud aan de echtgenoot uit te keren voortspuit uit de verplichting tot hulpverlening tussen echtgenoten (art. 212 BWB); dat zij in principe onderstelt dat de echtgenoot aan wie levensonderhoud uitgekeerd wordt, behoeftig is; dat zij een schuldvordering doet ontstaan ten voordele van de behoeftige echtgenoot;

— dat de verplichting bij te dragen in de lasten van de huishouding gesteund is op art. 218 BWB; dat zij bestaat, welke ook de fortuintoestand weze van de echtgenoten; dat zij verder geen schuldvordering doet ontstaan doch alleen het recht, om ingevolge art. 218 BWB, door de rechter gemachtigd te worden om de sommen te ontvangen verschuldigd aan de echtgenoot die deze verplichting niet nakomt, en deze sommen voor de lasten van de huishouding aan te wenden (vergelijk: Cass 13/101938, Pas 316; J. Van Houtte, L'application de la loi du 20 juillet 1932, Rev. prat. not. 1933 blz. 723, 724; Journaal des Juges de Paix, 1936, blz. 254, Le Fisc et l'art. 214 du Code Civil; C. Renard, Examen de jurisprudence 1939-1948 Rev. Crit. jur. b. blz. 156 nr. 10 en blz. 158 nr. 11; Vieujean, Examen de jurisprudence 1960 à 1964 Rev. crit. jur. b. 1965 blz. 423 nrs. 19, 20, 21; Baeteman & Lauwers, Droits et devoirs respectifs des époux nr. 89, 90, 240, 263);

Overwegende bovendien dat art. 203 BWB de ouders verplicht aan hun minderjarige kinderen kost, onderhoud en opvoeding te verschaffen; dat een « bijdrage in de lasten van de huishouding » betaald aan de echtgenoot die — zoals in casu — minderjarige kinderen, uit het huwelijk gesproten, te laste heeft, gedeeltelijk bestemd is om aan de verplichting opgelegd door art. 203 BWB te voldoen; dat de sommen, betaald ingevolge art. 203 BWB geen alimentatierenten zijn in de zin van art 67, 3° art. 71 § 1, 3° (vroeger 71 § 1 4° WIB) (Cass. 17-2-1970 Pas 1970 541; Journ. Prat. du fisc. et fin. 1970 blz. 316 en 338);

Overwegende dat de « bijdragen in de lasten van de huishouding » aldus niet beoogd worden door art. 67, 3° WIB. (en art. 71 § 1, 3° WIB); dat de Administratie vergeefs de algemene termen van deze wetsbepaling inroept; dat de wet in fiscale zaken niet bij analogie mag toegepast worden (Van Houtte, op cit. nr. 202);

Overwegende dat de omstandigheid dat requirante sinds april 1966 feitelijk gescheiden leefde niet medebrengt dat art. 63, 3°, WIB van toepassing is; dat een bijdrage in de lasten van de huishouding, hetzij rechtstreeks door een echtgenoot betaald, hetzij uitgekeerd ingevolge een vonnis verleend op grond van art. 218 BWB, geen uitkering tot

onderhoud wordt door het feit dat de echtgenoten feitelijk gescheiden leven;

Overwegende dat de vergelijking van de bepalingen van art. 71, § 1, 3°, en art. 82, § 1, WIB met deze art. 63, 3°, WIB niet toelaat te besluiten dat de wetgever werkelijk de bedoeling gehad heeft de « bijdragen in de lasten van de huishouding » als een « uitkering tot onderhoud » belastbaar te stellen;

dat wanneer de bijdragen in de lasten van de huishouding, bepaald bij een vonnis verleend op grond van art. 218 BWB ingevolge art. 71, § 1, 3°, en art. 82, § 1, WIB, niet aftrekbaar zijn van de inkomsten van de belastingplichtige tegen wie dit vonnis verleend werd, dit een gevolg is van de wet waarmede requirante, in de onderhavige betwisting, geen uitstaans heeft;

Overwegende dat art. 1022 G.W. en de koninklijke besluiten tot uitvoering van deze wetsbepaling niet van toepassing zijn in fiscale zaken zodat requirante vergeefs rechtsplegingsvergoeding vordert;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gehoord in openbare terechtzitting het verslag van raadsheer Desplenter en het advies van de heer advocaat-generaal Stévigny;

Ontvangt het verhaal; verklaart het gegrond; doet de bestreden aanslagen te niet; veroordeelt de Belgische Staat tot terugbetaling van de gebeurlijk wegens deze aanslagen geïnde bedragen met de moratoriumintresten;

Verwijst de Belgische Staat in de kosten, verstaan zijnde dat geen rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

4e Kamer. — 7 oktober 1969.

Voorzitter : M. Van Malderen.

Op. Min. M. Werquin.

Advocaat : Mr. J.M. De Smet (Brussel).

Verzet tegen dwangbevel. — Verjaring. — Stuiting van de verjaring inzake faillissement overeenkomstig artikel 2244 B.W. — Deze duurt tot aan het vonnis van afsluiting van het faillissement. — Nadien kunnen de individuele schuldeisers hun vordering hernemen.

Wanneer na een faillissement als middel van verzet tegen dwangbevelen, uitgaande van de ontvanger der belastingen, de verjaring wordt opgeworpen, dient er mede rekening gehouden dat de verjaring overeenkomstig artikel 2244 B.W. voor gans de duur van het faillissement, d.i. tot aan het vonnis van afsluiting ervan, gestuit is en dat de individuele schuldeisers na de afsluiting hun vorderingen kunnen hernemen.

Vanhuylenbroeck t. / Belgische Staat.

Overwegende dat de vordering, waarvan de ontvanke-lijkheid niet betwist wordt, strekt tot verzet tegen twee dwangbevelen betekend op 17 januari 1968 door tweede verweerder in hoedanigheid van deurwaarder bij het 2de kanton der directe belastingen te Elsene wegens niet-verschuldigde en « verjaarde » bedragen ten belope van respectievelijk 121.766 en 39.871 fr. wegens achterstallige bedrijf- en aanvullende personele belasting;

Overwegende dat eiser niet bewijst noch aanbiedt te bewijzen dat de ingevorderde bedragen, vermeld in voormelde dwangbevelen, niet verschuldigd zouden zijn als

niet-in overeenstemming met het lastenkohier ;

Overwegende dat bijgevolg deze bedragen verschuldigd zijn ;

Overwegende dat eiser ten tweede oproept het gezegde « bedragen » verjaard zouden zijn zonder nadere precisering van deze objectie ;

Overwegende dat het niet betwist wordt dat de N.V. Construcredit waarvan eiser de afgevaardigde beheerder was, in falingsfaling werd verklaard op 27 juni 1960 en dat deze falingsfaling gesloten werd in de loop van het jaar 1967 ;

Overwegende dat de verjaring van de vordering van de schuldeisers in een falingsfaling gestuit wordt door de aangifte van een schuldvordering zoals voorzien in de artikels 496 & 498 van de faillissementswet d.d. 18 april 1951, gewijzigd bij de wet van 24 juli 1962 en gedurende de ganse duur van de falingsfaling, daar gezegde schuldeisers tijdens deze periode verstoken blijven van elke individuele vordering en daar dergelijke aangifte wordt aanzien als « een dagvaarding voor de rechter », waarvan sprake in art. 224 van het Burgerlijk Wetboek (De Page, Traité du dr. civ. belge, uitgave 1943, T. VII/2, blz. 1967 nr. 1172 en blz. 1116 en voetnoot 3 van nr. 240 ; Van Ryn-Heenen : Princ. du. dr. comm. T. IV. uitg. 1965, nr. 2817, blz. 350-351) ;

Overwegende dat wanneer de verjaring gestuit is op grond van art. 224 van het Burgerlijk Wetboek, deze stuiting voortduurt gedurende de ganse loop van het geding, tot de laatste daad van rechtspleging die inzake falingsfaling bestaat in de sluiting ervan, zolang de eisende partij geen afstand heeft gedaan van haar rechtsvordering (Cass. 24.1.1964, RW. 1964-1965, kol. 580-581 ; Cass. 20.6.1968 ; J. Comm. belge. 1969, II, blz. 73 ; R. Dekkers : Handboek Burg. Recht. 1965, I, blz. 824 nr. 1540, en blz. 831, nr. 1556) ;

Overwegende dat inzake falingsfaling de sluiting wordt vastgesteld bij vonnis en de schuldeisers hun individuele vervolging hernemen (art. 526 en 536/1° van hogergenoemde faillissementswet ; A. Cloquet : La faillite et les concordats ; les Nouvelles : droit commercial T. IV, uitg. 1965, blz. 591 nr. 1684-1685 ; Cass. 17.1.1939 ; Pas. 1939, I, p. 26) ;

Overwegende dat zoals hoger gezegd de falingsfaling slechts in de loop van 1967 afgesloten werd, zodat de ontvanger der belastingen te Elsene, 2de kantoor, een individuele vordering hernemen heeft vanaf 17 januari 1968 datum van de twee dwangbevelen en de verjaring derhalve rechtsgeldig gestuit werd zodat er geen verjaring in ingetreden ;

*Om deze redenen,
De Rechtbank,*

Gelet op art. 4, 37, 41 en 42 van de wet van 15 juni 1935, Gehoord de heer Werquin, substituut-procureur des Konings, in zijn overeenkomstig mondeling advies gegeven in openbare zitting van 16 september 1969.

Beslissend na tegenspraak,

Verklaart de vordering onontvankelijk doch ongegrond,

Wijst eiser ervan af en veroordeelt hem tot de kosten, tot op heden nog niet begroot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 18 mei 1971.

Voorzitter : Mevr. M.-M. Deloof.

Rechters : M.M. L. Meulepas en A. Kiebooms.

Advocaat : Mrs. Schoups loco De Caluwé.

Afbetalingsovereenkomsten. — Strafbeding.

Ingevolge art. 10 § 2 van de wet van 9 juli 1957 mag de rechter, in billijkheid oordelend, de strafclausule verminderen en zelfs de schuldenaar ervan volledig ontslaan.

Die bepaling, die een uitzondering uitmaakt op art. 1152 B.W., schrijft geen automatische opheffing van het

strafbeding voor, maar verplicht integendeel de rechter een onderzoek in te stellen naar het bovenmatig en onverantwoord karakter van de clausule dat hij eerst moet opsporen en aan een gemotiveerd oordeel onderwerpen.

Ten deze komt een schadevergoeding van 250 fr. in verhouding tot het bedrag van de financiering en de lange looptijd ervan niet als bovenmatig voor en toont de schuldenaar niet aan dat hij zijn verplichtingen niet is nagekomen wegens een oorzaak die niet uitsluitend aan hem te wijten is.

N.V. Sedena t./ Zonneberg.

Gezien de stukken van het geding en o.m. :

- 1) het vonnis waartegen hoger beroep, uitgesproken door de vrederechter van het kanton Borgerhout op 27 juni 1969 ;
 - 2) de akte van hoger beroep, betekend door gerechtsdeurwaarder J. De Belder te Antwerpen op 16 december 1969 ;
- Gelet op art. 2, 24, 34, 36, 37, 41 der wet van 15 juni 1935 ;

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten (mondelinge voor verweerster) ontwikkeld in de nederlandse taal ter zitting van 19 april 1971 ;

Overwegende dat het hoger beroep tijdig werd ingesteld en regelmatig is naar de vorm ;

Overwegende dat de vordering van eiseres in hoger beroep tot doel heeft de betaling te bekomen van een bedrag van 2.670 fr., voor de eerste rechter verminderd tot 2230 fr. zijnde de achterstallige termijnen en het nog verschuldigd saldo verhoogd met de contractueel voorziene forfaitaire schadevergoeding volgens een overeenkomst van verkoop op afbetaling van een radiotoestel, met verweerster afgesloten op 21 november 1967 ;

Overwegende dat de eerste rechter de vordering inwilligde enkel voor de achterstallige termijnen, maar voor het overige afwees ;

Overwegende dat eiseres in hoger beroep de eerste rechter verwijt dat hij niet is ingegaan op haar eis tot onmiddellijke eisbaarheid van het nog verschuldigd saldo alsmede de forfaitaire schadevergoeding ;

Overwegende dat eiseres in hoger beroep thans verklaart dat verweerster het volledig bedrag van de financiering heeft afbetaald na het bestreden vonnis en betekening van het hoger beroep, zodat zij thans nog alleen aanspraak maakt op de forfaitaire schadevergoeding en op veroordeling van verweerster tot de gerechtskosten.

Overwegende dat uit de stukken blijkt en door verweerster niet ontkend wordt dat zij de overeengekomen afbetalingen niet stipt op de voorziene vervaldag heeft voldaan en er meermaals vertraging in de betalingen was, die niet uitsluitend aan de ziekte van verweerster kunnen te wijten zijn. Dat eiseres niet de aangetekende ingebrekestelling van 21 maart 1968 waarvan sprake in de dagvaarding voorlegt, maar wel een die dateert van 22 november 1967 waaruit blijkt dat verweerster toen reeds twee maanden achterstal had, en dus nog vóór zij ziek werd ; dat er ook nog vertraging was na het bestreden vonnis ;

Overwegende dat ingevolge art. 10 § 2 der wet van 9 juli 1957 de rechter de strafclausule mag herleiden en zelfs de schuldenaar ervan volledig mag ontslaan ; dat de rechter in billijkheid dient te oordelen ;

Overwegende dat voormelde bepaling, die een uitzondering uitmaakt op art. 1152 B.W. geen automatische opheffing van het strafbeding voorschrijft, maar integendeel de rechter verplicht een onderzoek in te stellen naar het bovenmatig en onverantwoord karakter van de clausule dat hij eerst moet opsporen en aan een gemotiveerd oordeel onderwerpen ;

Overwegende dat krachtens art. 1149, 1150 en 1151 van het Burg. Wetboek de schuldeiser recht heeft op vergoeding van het verlies dat hij geleden heeft en voor de winst

die hij heeft moeten derven (A.P.R. - Afbetalingsovereenkomsten nr. 949) ;

Overwegende dat niet kan betwist worden dat eiseres door de wanbetalingen van verweerster winst heeft moeten derven ; dat het feit dat het lastenpercentage buiten de intresten ook een vergoeding voor een reeks onkosten bevat, hieraan niets afdoet ;

Overwegende dat elke overeenkomst als wet geldt tussen partijen en dat derhalve art. 1152 B.W. dient toegepast ;

Overwegende dat de voorziene schadevergoeding van 250 fr. in verhouding tot het bedrag der financiering en de lange looptijd ervan niet bovenmatig voorkomt ; dat de schuldenares haar verbintenis niet heeft uitgevoerd op de overeengekomen data, en zij niet aantoonst dat zij hare verplichtingen niet heeft nagekomen, wegens een oorzaak die haar niet uitsluitend kan worden toegerekend ;

Overwegende dat verweerster dan ook tot de gerechtskosten dient veroordeeld ;

Om deze redenen,

De rechtbank, zetelend in hoger beroep, recht doende tegensprekelijk, na erover beraadslaagd te hebben, alle andere en strijdige besluiten verwerpend ;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond.

Doet het bestreden vonnis teniet en opnieuw recht doen-
de, stelt vast dat de contractueel bedongen afbetalingen thans allen verricht werden.

Veroordeelt verweerster om aan eiseres in hoger beroep te betalen als forfaitair voorziene schadevergoeding de som van 250 frank, met de gerechtelijke intresten.

Veroordeelt verweerster in de kosten van beide gedingen.

BESLAGRECHTER TE KORTRIJK

11 oktober 1971.

Beslagrechter : M. W. De Smet.
Openbaar ministerie : M. Vergote.
Advocaat : Mr. Evens (Kortrijk).

Beslagrechter. — Uitvoering van vonnis in strafzaken door O.M. — Vordering tot stopzetting van die uitvoering. — Onbevoegdheid.

De beslagrechter is onbevoegd om, in verband met de artikelen 1395, 1396, 1, 2 en 76 van het Gerechtelijk Wetboek, kennis te nemen van een vordering strekkende tot het stopzetten van de door het openbaar ministerie vervolgde tenuitvoerlegging van een vonnis gewezen in strafzaken, overeenkomstig de artikelen 165, 197 en 376 van het Wetboek van Strafvordering.

Vandenbogaerde, Raoul t. / O.M.

De vordering ingeleid bij geboekt exploit van dagvaarding dd. 2 september 1971 betekend door gerechtsdeurwaarder Joseph Hiltrop met standplaats te Kortrijk, strekt ertoe te horen zeggen voor recht dat eiser genade heeft genoten, bij toepassing van het collectief genadebesluit K.B. van 15 september 1970 voor de gevangenisstraf van één maand, hem opgelegd door de politierechter te Roeslare, bij vonnis van 16 oktober 1970, bevestigd door de correctionele rechtbank te Kortrijk, zetelend in hoger beroep, op 27 november 1970 en dat er dienvolgens ten onrechte is overgegaan tot de uitvoering van die straf.

De middelen en conclusies van partijen werden gehoord en de stukken ingezien.

De Heer Procureur des Konings merkt, in besluiten van 3 september 1971, op dat de vordering betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van een strafvonnis en dat artikelen 165, 197 en 376 van het wetboek van strafvordering

de tenuitvoerlegging van strafvonnissen toevertrouwen aan het openbaar ministerie ; verder laat hij gelden dat de bevoegdheid van de beslagrechter beperkt is tot de vorderingen betreffende bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging in burgerlijke zaken, zodat de vordering niet toelaatbaar is.

In antwoord daarop verwijst eiser naar artikelen 1395, 1396, 1, 2 en 76 van het gerechtelijk wetboek om de bevoegdheid van de beslagrechter te doen aanvaarden, daarbij aanvoerend dat in het gerechtelijk wetboek geen onderscheid gemaakt wordt tussen tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke zaken of tenuitvoerlegging van strafvonnissen ; ten slotte maakt eiser toepassing van de artikelen, opgenomen onder titel IV van het derde deel van het gerechtelijk wetboek betreffende de regeling van de geschillen van bevoegdheid.

Bij de beoordeling van het voorgebracht geschil dient het volgende in acht genomen te worden :

1. Niemand zal de bewering van eiser ontkennen dat de in het gerechtelijk wetboek gestelde regels van toepassing zijn op alle rechtsplegingen dus ook op de strafrechtspleging. Het is trouwens het principe dat neergeschreven is in artikel 2 gerechtelijk wetboek. Dit artikel bevat nochtans twee belangrijke uitzonderingen : enerzijds de rechtsplegingen, geregeld door niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepalingen, anderzijds de rechtsplegingen die geregeld worden door rechtsbeginselen waarvan de toepassing niet verenigbaar is met de toepassing van de beginselen van het gerechtelijk wetboek.

In het advies van de Raad van State wordt de toepasselijkheid van de bepalingen van het gerechtelijk wetboek verduidelijkt : Deel I bevat de algemene beginselen die gelden voor alle gerechten van de rechterlijke macht ; Deel II regelt de organisatie van die gerechten ; Deel III en deel IV regelen respectievelijk de bevoegdheid en rechtspleging, doch alleen maar in burgerlijke zaken. Al wat betrekking heeft op de bevoegdheid van de door het gerechtelijk wetboek georganiseerde strafgerechten en op de daarvoor te volgen rechtspleging is systematisch uit het gerechtelijk wetboek geweerd.

2. In het vijfde deel van het gerechtelijk wetboek wordt gehandeld na « Bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging ». In burgerlijke zaken wordt de wijze van uitvoering bepaald hetzij door de wet, hetzij door overeenkomst, hetzij door de rechter. Het gerechtelijk wetboek omschrijft de middelen tot tenuitvoerlegging op de goederen van de schuldenaar. Over de uitvoering op de persoon (wat een inbreuk betekent op het principe van de individuele vrijheid van de burger en meteen de openbare orde raakt) wordt in het gerechtelijk wetboek niet gehandeld. Deze materie ressorteert onder bevoegdheid van het openbaar ministerie. De betwisting tussen de rechtsonderhorige en het openbaar ministerie in verband met de uitvoering van een straf, zal beslecht worden door de rechtbanken.

3. Het is evenwel niet de beslagrechter die bevoegd is om dergelijke betwistingen te beoordelen. De bevoegdheid van de beslagrechter, *ratione materiae*, wordt niet omschreven in het derde deel van het gerechtelijk wetboek. Hieruit volgt onder meer dat de beslagrechter enkel de zeer beperkte bevoegdheid heeft die bepaald wordt in artikel 1395/1 gerechtelijk wetboek « alle vorderingen betreffende bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging worden gebracht voor de beslagrechter ». Daar die middelen tot tenuitvoerlegging, vermeld in het vijfde deel gerechtelijk wetboek, alleen betrekking hebben op of toepassing vinden in burgerlijke zaken, heeft de beslagrechter geen bevoegdheid om betwistingen te beoordelen ontstaan bij de uitvoering op de persoon, bij de uitvoering van een gevangenisstraf.

4. De beslagrechter die ambtshalve een bevoegdheidskwestie, ratione materiae, opwerpt of een dergelijk probleem moet beoordelen op vraag van de partijen, is niet gebonden door de bepalingen van titel IV van het derde deel gerechtelijk wetboek. Die titel omvat in dat verband alleen de bepalingen ter regeling van geschillen van bevoegdheid die zich kunnen voordoen tussen Hoven en Rechtbanken, waarvan de bevoegdheid expliciet omschreven werd in het derde deel gerechtelijk wetboek.

Tet zake blijkt uit de voorgebrachte stukken en conclusies dat de vordering uitsluitend betrekking heeft op de uitvoering van een gevangenisstraf. Derhalve is de beslagrechter onbevoegd kennis te nemen van deze vordering.

*Om deze redenen,
Wij, Beslagrechter,*

Gelet op artikelen 2, 34, 37 en 41 van de taalwet van 15 juni 1935 in gerechtszaken ;

Rechtsdoende op tegenspraak.

Alle andere en verderstrekkende conclusies verwerpend.
Verklaren ons onbevoegd kennis te nemen van de vordering.

ARBEIDSRECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 15 maart 1971.

Voorzitter : M. J. Petit.

Rechters in sociale zaken : MM. J. Wyndaele
en G. Lefevre.

Arbeidsovereenkomst werklieden. — Onrechtmatige verbreking door werkgever. — 1. Voorwaardelijke afstand door werkman van recht op schadevergoeding. — Niet-ervulling van de voorwaarde. — 2. Faillissement. — Geen beëindiging van de arbeidsovereenkomst. — 3. Verbreking van overeenkomst tijdens eerste zes maanden ziekte. — Geen speciale wettelijke sanctie. — 4. Betaalde feestdag. — Periode van twaalf dagen na beëindiging van arbeidsovereenkomst. — Periode gedekt door de schadevergoeding wegens contractbreuk. — Geen recht op loon.

1. Na de onrechtmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever kan de werkman geldig afstand doen van zijn recht op schadevergoeding.

In casu was die afstand verbonden aan de voorwaarde dat de werkgever een nieuwe betrekking zou bezorgen. Vermits die voorwaarde niet vervuld werd is de wettelijke schadevergoeding verschuldigd.

2. Het faillissement vormt op zichzelf geen geval van overmacht dat een einde stelt aan de arbeidsovereenkomst.

3. De verbreking van de arbeidsovereenkomst door de werkgever tijdens de eerste zes maanden van ziekte wordt door de wet niet op speciale wijze gesanctioneerd.

4. Alhoewel een wettelijke feestdag valt in de periode van twaalf werkdagen volgend op het beëindigen van de arbeidsovereenkomst door de werkgever, is deze geen loon voor de feestdag verschuldigd indien de werknemer een schadevergoeding van zeven dagen wegens onrechtmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst toekomt en de feestdag valt in de periode gedekt door die schadevergoeding. De werknemer kan voor de betrokken feestdag geen dubbele loonuitbetaling bekomen.

Y t./ Mr. X. qq.

In feite :

Eiser was sinds 19 mei 1969 als metser in dienst van het bedrijf.

Dit bedrijf werd op 8 augustus 1970 bij vonnis in faillissement verklaard.

Eiser, die nog op 10 augustus 1970 werkte, werd op 11 augustus 1970 ziek. Tot staving van zijn arbeidsongeschiktheid liet hij aan zijn werkegever door bemiddeling van de meester-gast een geneeskundig getuigschrift geworden.

In rechte :

Bij exploit van dagvaarding van 17 december 1970, betekend door gerechtsdeurwaarder A. Van Wittenberghe te Gent, vordert eiser de betaling van :

1. 3.343 fr. achterstallig loon ;
2. 669 fr. loon voor de wettelijke feestdag van 15 augustus 1970 ;
3. 2.139 fr. gewaarborgd weekloon ;
4. 3.343 fr. schadevergoeding wegens contractbreuk ;
5. 8.098 fr. weerverlet- en getrouwheidszegels, hetzij in totaal 19.354 fr., vermeerderd met de gerechtelijke interest en de kosten van het geding, inbegrepen een rechtsplegingsvergoeding van 600 fr.

Een poging tot minnelijke schikking tussen partijen voor elk debat is mislukt.

De partijen werden in hun middelen en conclusies gehoord.

De stukken van het geding o.m. die gevoegd bij het dossier van rechtspleging werden gezien.

Wat betreft de betaling van achterstallig loon.

De vordering tot betaling van 3.343 fr. loon voor de periode van 5 tot 11 augustus 1970 wordt door verweerder qq. niet betwist.

Wat betreft de betaling van een schadevergoeding wegens contractbreuk.

Verweerder qq. werpt op dat eiser op 13 augustus 1970 een verklaring heeft ondertekend, waarbij hij afzag van de betaling van een schadevergoeding wegens contractbreuk daar hij in dienst kon treden bij een ander werkgever.

Eiser laat gelden dat hij door ziekte het aangeboden werk niet heeft kunnen aanvaarden.

« Door hun handtekening zien voornoemde werknemers (waaronder Y. voorkomt) ervan af om het even welke opzegvergoeding van de firma te eisen, daar de firma voor de overplaatsing naar de firma De Waele gezorgd heeft. »

De werkman kan eens dat de arbeidsovereenkomst is beëindigd, geldig afzien van zijn recht op schadevergoeding wegens contractbreuk.

Uit de tekst van de door eiser ondertekende verklaring blijkt echter dat hij die afstand van recht slechts aanvaard heeft mits hij terug aan het werk kon gaan bij de onderneming De Waele.

Het ging dus om een voorwaardelijke verbintenis om afstand te doen van een recht.

Door zijn ziekte werd eiser niet aangeworven door de onderneming De Waele. Het blijkt evenmin dat na de beëindiging van zijn ziekte de mogelijkheid om bij die onderneming te gaan werken nog bestond.

Derhalve werd de gestelde voorwaarde niet vervuld en vervalt de afstand van recht op schadevergoeding wegens contractbreuk.

Voor het bepalen van het recht zelf moet nagegaan worden of de arbeidsovereenkomst zonder opzegging en zonder het geldig inroepen van dringende redenen beëindigd werd.

Het faillissement van de werkgever is geen geval van overmacht dat op zichzelf een einde stelt aan de arbeidsovereenkomst (art. 28, tweede lid, wet arbeidsovereenkomst werklieden).

De arbeidsovereenkomst moet dus beëindigd worden door het geven van een normale opzegging en, bij ontstentenis, is een schadevergoeding gelijk aan het loon overeenstemmend met de duur van de opzeggingstermijn verschuldigd (art. 22, zelfde wet).

Weliswaar is die beëindiging gebeurd tijdens de eerste zes maand schorsing van de arbeidsovereenkomst wegens ziekte, niettemin is de arbeidsovereenkomst, spijs de schorsing van de arbeidsovereenkomst, beëindigd (Cass., 21 juni 1962, Pas. 1962, I, 1197; TSR 1963, 233).

Die verbreking wordt, in tegenstelling met hetgeen het geval is voor de arbeidsovereenkomst voor bedienden, niet op bijzondere wijze gesanctioneerd (zie: Belgisch Interuniversitair Centrum voor Sociaal Recht: Afdankingsrecht van de werkgever. Studiedag 8 mei 1965, blz. 31; Colens: Le contrat d'emploi, 1967, nr. 92bis; P. Horion: Suspension de travail et salaire garanti, nr. 48-79; R. De Roeck: Nieuwe toelichtingen bij de wet op de arbeidsovereenkomst, 1970, blz. 137).

Eiser kan dus aanspraak maken op een schadevergoeding, welke overeenstemt met het loon voor een week, hetzij 3.343 fr. (art. 19 ter en 22, wet arbeidsovereenkomst werklieden; K.B. 19 december 1963).

Wat betreft het recht op gewaarborgd weekloon.

Op 11 augustus 1970 werd eiser ziek.

Voor de dag van 11 augustus 1970 kan eiser geen aanspraak maken op loon daar de periode van het gewaarborgd weekloon slechts ingaat de dag volgend op de eerste werkdag na het begin van de arbeidsongeschiktheid, wanneer de arbeidsongeschiktheid niet ten minste veertien dagen duurt (art. 29, § 1, tweede en derde lid, wet arbeidsovereenkomst werklieden).

De dagen van 12 augustus en 13 augustus 1970 geven recht op gewaarborgd weekloon.

In de loop van de derde dag ziekte, op 13 augustus 1970 heeft, zoals blijkt uit de door eiser ondertekende verklaring, de verweerder qq. de arbeidsovereenkomst beëindigd.

Hierdoor vervalt het recht op gewaarborgd weekloon van 14 augustus af.

Het recht op gewaarborgd weekloon bestaat slechts zolang de contractuele verhouding tussen partijen gehandhaafd wordt.

Weliswaar schorst de ziekte de arbeidsovereenkomst en is het niet mogelijk voor de werkgever om tijdens die periode door opzegging een einde te stellen aan de arbeidsovereenkomst, zodat alsdan het recht op gewaarborgd weekloon gehandhaafd blijft, maar wanneer de arbeidsovereenkomst zonder opzegging beëindigd wordt, wat tijdens een periode van schorsing van de arbeidsovereenkomst wegens ziekte wel mogelijk is, vervalt het recht op gewaarborgd weekloon.

Eiser kan dan ook slechts aanspraak maken op gewaarborgd weekloon voor twee dagen, hetzij 3.343 fr.: $5 \times 80 \text{ pct} \times 2 = 1.337 \text{ fr. } 20 \text{ ct.}$

Wat betreft de betaling van het loon voor de wettelijke feestdag van 15 augustus 1970.

Artikel 14, eerste lid, van het besluit van de Regent van 2 april 1947 tot bepaling van de algemene modaliteiten van uitvoering der besluitwet van 25 februari 1947 betreffende het toekennen van loon aan de werknemers voor een bepaald aantal feestdagen per jaar, zoals het gewijzigd werd bij koninklijk besluit van 1 september 1960, bepaalt dat «de werkgever ertoe gehouden is het loon te betalen voor de feestdagen die vallen in de loop van de periode van

twalf werkdagen volgend op het einde van het arbeidscontract.»

Die bepaling vindt geen toepassing wanneer de werkgever de arbeidsovereenkomst wegens dringende redenen heeft beëindigd.

Daar dit niet het geval is, blijft de verplichting tot doorbetaling van het loon bestaan.

Aangezien echter voor dezelfde feestdag reeds een loon toegekend wordt, daar de schadevergoeding ook op de dag van 15 augustus 1970 betrekking heeft, kan de cumulatie van loon en schadevergoeding voor eenzelfde dag niet bijgetreden worden.

Weliswaar worden beide voordelen op grond van verschillende wetten toegekend, doch de bepaling van het reeds aangehaald artikel 14 vindt haar oorsprong, volgens het verslag van de Regent voorafgaand aan de vermelde besluitwet van 25 februari 1947, in de vrees dat een werkgever bij het naderen van een wettelijke feestdag opzegging aan zijn werknemer zou geven om aan de wettelijk opgelegde doorbetaling van het loon te ontsnappen.

Tevens had die bepaling vóór de wet van 4 maart 1954 tot wijziging van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst voor werklieden meer belang omdat alsdan de opzegging niet wettelijk verplicht was en, behoudens andersluidende bepaling in het werkplaatsreglement, in de individuele arbeidsovereenkomst of volgens het geschil, slechts een voorafgaande verwittiging van zeven dagen opgelegd werd.

Thans, zoals in onderhavig geval, wordt de uitbetaling van loon verzekerd voor die feestdag daar de dag loon die zich anders in de opzeggingsperiode zou gesitueerd hebben nu valt in de periode gedekt door schadevergoeding.

Eiser kan voor die wettelijke feestdag geen dubbele loonuitbetaling bekomen.

Wat betreft de aflevering van weerverlet- en getrouwheidszegels.

De partijen zijn het eens om, na aflevering van een gedeelte van de zegels, de schade geleden door eiser te bepalen op:

- a. 3.214 fr. wegens niet afleveren door de werkgever van weerverletzegels;
- b. 3.909 fr. wegens niet afleveren door de werkgevers van getrouwheidszegels, hetzij in totaal 7.123 fr.

NOOT. — Met betrekking tot de weigering van het loon voor de wettelijke feestdag welke viel in de loop van de twalf werkdagen volgend op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst, lijken de motieven van bovenstaand vonnis niet van aard om die weigering te rechtvaardigen.

Vooreerst kan moeilijk volgehouden worden dat de schadevergoeding die de werknemer toekomt wegens de beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst zonder opzegging, hem schadeloos stelt voor het loon van een feestdag die valt na de verbreking van het contract. Het wezenlijke van die schadevergoeding is immers dat ze een forfait uitmaakt, m.a.w., dat ze in geen enkele reële verhouding staat tot het concrete loonverlies dat al dan niet door de onrechtmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever veroorzaakt wordt. Een welbepaalde dag gelegen na de contractverbreking kan dus niet, juridisch gegrond, aangewezen worden als zijnde «gedekt» door de bekomen of nog te bekomen forfaitaire schade-loosstelling.

Overigens moge het waar zijn dat aan het opleggen van de verplichting tot betaling van het loon voor de feestdag die valt in de periode van twalf werkdagen na het einde van de arbeidsovereenkomst, de bedoeling ten grondslag lag te voorkomen dat de werknemer bij het naderen van de feestdag afgedankt en na de feestdag terug in dienst zou

genomen worden; die bedoeling kan geen afbreuk doen — en doet geen afbreuk — aan de klare en preciese regeling betreffende de verplichtingen van de werkgever die besloten ligt in artikel 14 van het besluit van de Regent van 2 april 1947 tot bepaling van de algemene modaliteiten van uitvoering der besluitwet van 25 februari 1947 betreffende het toekennen van loon aan de werknemers voor een bepaald aantal feestdagen per jaar.

De regeling van bedoeld artikel 14, die — het weze hier onderstreept — bij artikel 6 van het koninklijk besluit van 1 september 1960 opnieuw geformuleerd werd, ontslaat de werkgever enkel van de verplichting tot betaling van het loon voor de feestdag vallend binnen de twaalf werkdagen na het einde van het contract:

1. indien hij (behoudens het geval van staking) de overeenkomst verboden heeft om dringende redenen;
2. indien de werknemer de overeenkomst beëindigd heeft zonder dringende redenen (behoudens het geval van staking);
3. indien de werknemer krachtens een nieuwe arbeidsovereenkomst verbonden is.

Ten aanzien van het recht van de werknemer op betaling van loon voor de bedoelde feestdag is het derhalve volstrekt zonder belang of de werkgever die de overeenkomst zonder dringende redenen beëindigt daarbij al dan niet de wettelijk opgelegde opzeggingstermijn in acht neemt en, diensgevolge, al dan niet de wettelijk vastgestelde forfaitaire schadevergoeding zal dienen te betalen. De wettelijke voorwaarde die het recht op loon opent is immers in beide gevallen vervuld.

De cumulatie van de opzeggingsvergoeding met het loon voor een feestdag volgend op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst is dus wettelijk verantwoord, ook al valt die feestdag in de periode die «gedekt» is door de opzeggingsvergoeding.

J. R. R.

VREDEGERECHT TE BRUGGE

3e Kanton. — 2 juli 1971.

Rechter: M. A. De Ketelaere.

Advocaten: Mrs. Vertriest, Demeestere en Verstele.

Handelshuur. — Van de toepassing van de handelshuurwet uitgesloten handelshuren. — Normale duur van minder dan één jaar.

Een deel van een huis in de Lippenslaan te Knokke, dienstig voor kleinhandel, werd verhuurd met de bepaling dat de huur werd «toegestaan als zijnde seizoenpacht voor een tijdstip gaande over drie, zes tot negen opeenvolgende seizoenjaren».

Partijen hebben daarmee klaarblijkelijk bedoeld dat het goed, zoals in werkelijkheid ook gebeurd is, in die negen jaren, enkel tijdens de seizoenen zou geëxploiteerd worden. Het wettelijk seizoenkarakter van een handelshuurovereenkomst wordt echter niet gedetermineerd door de betrekking en exploitatie van het goed tijdens de seizoenen, maar wel door de normale beperking van de huur zelf tot één seizoen (art. 2, 1° handelshuurwet); het blijkt niet dat zulks hier het geval was volgens de aard of de bestemming van het goed of volgens de gebruiken.

Robert t./ Dujardin.

1. Hoofdvordering:

Overwegende dat de hoofdvordering, in toepassing van

de wetgeving op de handelshuurovereenkomsten, strekt tot de solidaire veroordeling van verweerders in betaling van een uitwinningvergoeding van drie jaar huurprijs, gepreciseerd in besluiten op 225.624 frank, ingevolge ongemotiveerde weigering der door eiser wettelijk gevraagde vernieuwing van zijn huur van een gelijkvloers, dienstig voor kleinhandel, gelegen te Knokke, Lippenslaan 270;

Overwegende dat de huurbetrekkingen tussen partijen vervat zijn in de geschreven overeenkomst aangegaan te Waarschoot op 26 februari 1963 (geregistreerd te Knokke op 3 maart 1967) tussen enerzijds de consoorten Steyaert, voor wie ere-notaris Jozef Calmeyer zich sterk maakt, rechtsvoorgangers van verweerders, als eigenaars-verhuurders, en anderzijds mejuffer Monique Proot, huurster, rechtsvoorgangster van eiser;

Overwegende dat dit *kontrakt bepaalt dat de huur wordt «toegestaan en aanvaard als zijnde seizoenpacht voor een tijdstip gaande over drie, zes tot negen opvolgende seizoenjaren»*, ingaande op 1 maart 1963;

Overwegende dat, ter gelegenheid van de overname van de huur door eiser op 9 december 1967, met ingang van 1 maart 1968, het huureinde, bij onderhandse overeenkomst, tussen eiser en de rechtsvoorgangers van verweerders, vervroegd werd namelijk op 1 maart 1969, met mogelijkheid van verlenging van jaar tot jaar vanaf alsdan;

Overwegende dat eiser het huurgenoet ook na 1 maart 1969 heeft behouden en, bij aangetekende brief van 26 oktober 1970, overeenkomstig artikel 13 van de wet van 30 april 1951, huurvernieuwing heeft gevraagd aan verweerders, die het huis, waarvan het huurgoed deel uitmaakt, hadden aangekocht van de consoorten Steyaert, althans wat de eerste verweerder betreft, bij compromis van 3 oktober 1969, en, wat de beide verweerders betreft bij authentieke akte, verleden voor Notaris R. Vrielynck te Brugge op 14 januari 1970;

Overwegende dat verweerders, bij aangetekende antwoordbrief van 14 november 1970, geweigerd hebben de gevraagde huurvernieuwing toe te staan, zich beroepende op de niet toepasselijkheid van de wettelijke beschikkingen betreffende de handelshuurovereenkomsten, om reden van het seizoenkarakter der huur, waarop verweerders zich thans nog beroepen ter afwijzing der vordering;

Overwegende dat eiser dit antwoord aanziet als een weigering, die niet gesteund is op een der redenen, vervat in art. 16, I, II en III van de wetgeving op de handelshuurovereenkomsten, en dus, bij toepassing van artikel 16, IV hem recht geeft op een uitzettingsvergoeding ten belope van 3 jaar huurprijs;

Overwegende dat dient onderzocht te worden of de besproken huurovereenkomst een wettelijk seizoenkarakter heeft en namelijk, door artikel 2, 1 van de wet van 30 april 1951, uitgesloten is van de bepalingen van deze wet, als zijnde een «huur die, wegens de aard of bestemming van het goed of volgens de gebruiken, normaal wordt toegestaan voor minder dan één jaar»;

Overwegende dat *niet zozeer dient acht geslagen te worden op de door partijen terecht of ten onrechte gebruikte term «seizoenpacht»* (artikel 1156 van het Burgerlijk Wetboek) *dan wel op de duur der huurovereenkomst, zoals deze bij kontrakt werd overeengekomen en zich in werkelijkheid voordoet, in acht genomen de gebruiken en de aard en bestemming van het huurgoed*;

Overwegende dat het huurgoed zeker niet van aard is om uit zich zelf normaal bestemd te zijn voor een geleendheidsverhuur van korte duur;

Overwegende dat het eveneens niet in de plaatselijke gebruiken ligt een huurgoed, dienstig voor kleinhandel, gelegen in de centrale Lippenslaan te Knokke, te verhuren voor één enkel seizoen, hetzij minder dan een jaar — zeker niet wanneer deze kleinhandel, zoals ter zake (crè-

merie, bar, friture) niet specifiek aan één seizoen is verbonden;

Overwegende dat de rechtsvoorgangers van partijen trouwens zelf aldus de duur van de huur hebben bepaald op « drie, zes of negen opvolgende seizoenen », hetzij dus meer dan een jaar;

Overwegende dat zij daarmede klaarblijkelijk bedoeld hebben — zoals het in werkelijkheid ook is geweest — dat het huurgoed, tijdens deze 9 jaren, enkel zou uitgebaat worden tijdens de seizoenen;

Overwegende dat het wettelijk seizoenkarakter van een handelshuurovereenkomst echter niet gedetermineerd wordt door de saisonnaire betrekking en uitbating van het huurgoed, maar wel door de normale beperking van de huur zelf tot één seizoen (tekstargument artikel 2, 1 van de wet van 30.4.51; zie ook nota onder arrest van het franse Hof van Cassatie van 3.1.49, geciteerd in « Précis de propriété commerciale » van Reyntens en Van Reepin-ghen: « Bien entendu, le caractère saisonnier de l'exploitation commerciale ne ferait pas échec à l'application de la loi, si la location n'était pas elle-même saisonnière »);

Overwegende dat derhalve dient besloten te worden dat de besproken verhuur valt onder toepassing van de bepalingen van de wet van 30.4.51 op de handelshuurovereenkomsten, zodat de huurvernieuwingaanvraag van eiser geldig is;

Overwegende dat de overeenkomst tot vroegere beëindiging der huur, aangegaan tussen eiser en de rechtsvoorgangers van verweerders op 9 december 1967, daaraan geen afbreuk doet, vermits deze overeenkomst geen uitwerking kan hebben als zijnde strijdig met artikel 3, alinea 4 van voormelde wet;

Overwegende dat de onderhandelingen, die tussen partijen werden gevoerd, en de opvattingen, die zij hebben geuit voorafgaandelijk deze procedure, wezen zij in strijd met huidige vordering, niet ter zake dienend zijn, en namelijk enkel Ons doen vaststellen dat partijen zelf geen juist inzicht hadden over hun wederzijdse rechten en verplichtingen;

Overwegende dat dit evenwel geen afbreuk doet aan de werkelijke toedracht dezer, waarvan zij trouwens alsdan geen geldige afstand konden doen;

Overwegende dat de vordering van eiser dan ook gegrond is ten belope van het gevorderd bedrag, hetwelk niet betwist wordt en trouwens overeenstemt met 3 jaren huurprijs, één derde der onroerende voorheffing lastens eiser inbegrepen;

2. Vordering in tussenkomst en vrijwaring.

.....

VREDEGERECHT TE BERINGEN

13 november 1970.

Vrederechter: M. Vranken.

Advocaten: Mrs. Bouveroux en Pollet (Brussel).

Arbeidsongeval. — Twee opeenvolgende ongevallen in dienst van dezelfde werkgever met verwondingen aan hetzelfde lichaamsdeel doch overkomen in verschillende rechtsgebieden. — Bevoegdheid. — Samenhang. — Deskundig onderzoek. — Betwisting omtrent blijvende onbekwaamheid ontstaan na het tweede ongeval.

De rechter, die bevoegd is om kennis te nemen van een betwisting betreffende een eerste arbeidsongeval is ingevolge artikel 24 van de Wet op de vergoeding van de schade voortspruitend uit arbeidsongevallen, niet bevoegd om kennis te nemen van een tweede ongeval aan

dezelfde getroffene in een ander rechtsgebied overkomen, ondanks de omstandigheid dat de getroffene in de twee ongevallen aan de rechtersvoet gekwetst geworden is en in dienst was van dezelfde werkgever.

Tussen de twee vorderingen, die in ieder van de twee ongevallen hun oorsprong vinden en op verschillende tijdstippen ontstaan zijn, bestaat er geen samenhang. De rechten die in hoofde van de getroffene tengevolge van ieder ongeval kunnen ontstaan zijn, dienen afzonderlijk bepaald te worden.

Er bestaat geen aanleiding tot aanstelling van een deskundige wanneer de getroffene zelf van mening is dat het niet uit te maken valt welk van beide ongevallen oorzaak is van de blijvende onbekwaamheid van 2 t.h. die hij beweert te ondergaan en wanneer hij tevens erkent dat zij slechts na het tweede ongeval ontstaan is.

Bij het bepalen van de graad van de werkonbekwaamheid die zich na het tweede ongeval veropenbaard heeft is niet vereist dat deze het tweede ongeval als enige oorzaak zou hebben.

Peeters t./ De Federale Verzekeringen.

Overwegende dat de eis ertoe strekt de verweerster, de gemeenschappelijke kas voor arbeidsongevallen, de Federale Verzekeringen, te veroordelen om aan eiser Peeters Henri te betalen de wettelijke vergoedingen bepaald door de wetten op de arbeidsongevallen, rekening houdend met een blijvende onbekwaamheid van 2% en op een voorlopig begroot basisloon van 150.000 fr.;

Overwegende dat uit het exploit van dagvaarding blijkt dat de eiser Peeters Henri achtereenvolgens op 4 juli 1968 en op 10 september 1969 het slachtoffer is geweest van 2 arbeidsongevallen waarbij hij telkens aan de rechtersvoet gekwetst werd;

dat het eerste ongeval gebeurd is te Kwaadmechelen en het tweede te Oevel;

Overwegende dat de verweerster niet betwist dat Peeters door twee arbeidsongevallen is getroffen geweest, terwijl hij in dienst was van dezelfde werkgever, die bij haar voor arbeidsongevallen verzekerd is;

Overwegende dat de verweerster echter de gegrondheid van de eis betwist wat betreft de gevolgen van het eerste ongeval;

dat zij besluiten genomen heeft ertoe strekkende te zeggen dat de eiser volledig vergoed werd voor het arbeidsongeval van 4 juli 1968 en dat bijgevolg zijn vordering niet gegrond is;

dat zij tevens, onder het voorwendsel dat voor het tweede ongeval de Heer Vrederechter van het kanton Westerlo alleen bevoegd is krachtens de territoriale bevoegdheid, die van openbare orde is, in haar besluiten gevraagd heeft ons onbevoegd te verklaren om te beslissen over de eis tot schadeloosstelling ingevolge het arbeidsongeval van 10 september 1969;

Overwegende dat krachtens artikel 24 van de Wet op de vergoeding van de schade voortspruitende uit arbeidsongevallen alleen de Vrederechter van het Kanton, waarin het arbeidsongeval heeft plaats gehad, bevoegd is inzake rechtsvorderingen betreffende de vergoedingen die krachtens die wet aan de werklieden verschuldigd zijn alsmede inzake verzoeken tot herziening van die vergoedingen;

Overwegende dat ingevolge die regel wij alleen ratione loci bevoegd zijn om kennis te nemen van het ongeval, dat aan de getroffene op 4 juli 1968 te Kwaadmechelen overkomen is;

dat wij niet bevoegd zijn inzake het ongeval dat hem op 10 september 1969 op het grondgebied van de gemeente Oevel overkomen is, daar deze gemeente niet bij het Kanton Beringen behoort;

Overwegende dat de omstandigheid dat Peeters Henri in dienst was van dezelfde werkgever en dat hij aan dezelfde

rechtervoet gekwetst werd toen het tweede ongeval gebeurde, geen voldoende reden is om de vorderingen, die in ieder van de twee ongevallen hun oorsprong vinden, samen te voegen en om ons bijgevolg wegens samenhang ook voor het tweede ongeval bevoegd te verklaren ;

dat de twee vorderingen, die op verschillende tijdstippen ontstaan zijn, in feite niet samenhangend zijn ;

dat de rechten, die in hoofde van Peeters tengevolge van ieder van de twee ongevallen kunnen ontstaan zijn, afzonderlijk, overeenkomstig de voorschriften van de Wet op de vergoeding van de schade inzake arbeidsongevallen, dienen bepaald te worden ;

Overwegende, wat betreft het ongeval van 4 juli 1968 te Kwaadmechelen, dat de partijen het er over eens zijn : 1°) - dat Peeters bij het uitvoeren van grondwerken een val gedaan heeft en alzo aan de rechtervoet gekwetst geworden is ;

2°) - dat hij vergoed geworden is over de periode van 4 juli tot 14 juli 1968, en dat hij op 15 juli van hetzelfde jaar zijn werk normaal hervat heeft ;

dat in de besluiten van eiser daarenboven vermeld is dat door de behandelende geneesheer dokter Vankerckhoven de letsels geconsolideerd werden verklaard zonder blijvende invaliditeit ;

Overwegende dat eiser Peeters niet beweert dat hij vóór het ongeval van 10 september 1969 nog enige hinder van het eerste ongeval ondervonden heeft ;

dat uit de door hem overgelegde briefwisseling zelfs blijkt dat, toen het tweede werkongeval gebeurde, hij niet meer het beroep van grondwerker uitoefende doch wel dit van metser en dat hij alsdan een loon verdiende van ongeveer 69,10 fr. terwijl dit vroeger slechts ongeveer 55 fr. per uur bedroeg ;

Overwegende dat hieruit dient te worden afgeleid dat het ongeval van Kwaadmechelen geen blijvende arbeidsongeschiktheid tot gevolg heeft gehad ;

Overwegende dat Peeters weliswaar van mening is dat het niet uit te maken valt welk van beide ongevallen de oorzaak is van de blijvende onbekwaamheid van 2% die hij thans beweert te ondergaan ;

dat het echter niet logisch zou zijn in te gaan op zijn verzoek tot aanstelling van een deskundige, omdat deze laatste als opdracht zou hebben iets uit te maken wat door hemzelf « a priori » als onmogelijk wordt beschouwd ;

Overwegende dat ook geen deskundig onderzoek kan bevolen worden om te doen nagaan of er na het ongeval van 4 juni 1968 en ten gevolge van dit eerste ongeval een gedeeltelijke blijvende onbekwaamheid geweest is, vermits Peeters erkent dat de gedeeltelijke en door verweerster bewiste onbekwaamheid van 2%, slechts na het tweede ongeval en bijna 14 maanden na het eerste ontstaan is ;

dat, indien het waar zou zijn dat de rechtervoet van Peeters ingevolge de oude letsels meer kwetsbaar was, dit niet wegneemt dat vóór het tweede ongeval Peeters weer voor 100% werkbekwaam was en zelfs in staat een hoger loon te verdienen dan te voren ;

Overwegende daarenboven dat zowel rechtspraak als rechtsleer over het algemeen het er over eens zijn dat het bepalen van de gevolgen van een ongeval op het arbeidsvermogen van de getroffen niet gelet dient te worden op zijn vroegere toestand en dat ook bij de regeling van een tweede ongeval het percentage van de blijvende ongeschiktheid tot werken moet vastgesteld worden zonder rekening te houden met de letsels uit het eerste ongeval ;

dat het zelfs niet vereist is dat de onbekwaamheid, die zich na het tweede ongeval veropenbaard heeft, het tweede ongeval als enige oorzaak zou hebben (zie Rép. Prat. du Droit Belge, Complément I, V° : Accidents du travail, nrs. 293 en volgende, nrs. 353 tot en met 356, en nr. 361, alsook de daar aangehaalde rechtspraak ; O. De Leye, De vergoeding van arbeidsongevallen, nrs. 98 en 126) ;

Overwegende dat er geen enkel bewijs voorhanden is

dat de eiser na 14 juli 1968 nog enige schade tengevolge van dit ongeval ondergaan heeft of dat hij deswege nog aanspraak zou hebben op enige vergoeding ;

Om deze redenen,

Op tegenspraak beslissend ;

Alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende ;

Verklaren de eis niet gegrond in zover hij wordt ingesteld tengevolge van het arbeidsongeval aan eiser Peeters Henri overkomen te Kwaadmechelen op 4 juli 1968 terwijl hij in dienst was van zijn werkgever, de N.V. B.S.L. te Kuringen ;

Verklaren ons « ratione loci » onbevoegd in zover de eis ertoe strekt uit te spreken over het ongeval aan eiser overkomen in de gemeente Oevel op 10 september 1969 ;

Begroten de rechtsplegingsvergoeding voor ieder van de twee partijen op de som van duizend frank ;

Veroordelen de verweerster tot de kosten van het rechtsgeding, deze kosten tot op heden begroot in het geheel op de som van duizend zeventien honderd zeven en tachtig frank, inbegrepen 1.000 fr. rechtsplegingsvergoeding voor wat de eisende partij betreft, en niet inbegrepen de kosten van de betekening en tenuitvoerlegging van dit vonnis.

vredegericht te sint-niklaas-waas

1e Kanton. — 29 juni 1971.

Rechter : M. A. Pauwels.

Advocaten : Mrs. J. Van Moer loco J.E. Mesot, W. Truyens en P. Guily.

Verstek en verzet. — Vonnis gewezen op tegenspraak tussen twee partijen en bij verstek tegenover een derde in tussenkomsst gedagvaarde partij. — Verzet. — Draagwijdte.

A dagvaardde B, die C in tussenkomsst dagvaardde. Na voeging van beide zaken werd een vonnis uitgesproken op tegenspraak tussen A en B en bij verstek tegen C.

Door de gedwongen tussenkomsst zijn de verscheidene partijen in eenzelfde rechtsverband gekomen, met het gevolg dat partij C, die bij verstek veroordeeld werd, tegen alle andere partijen verzet kan aantekenen. De zaak wordt dan in het bijzijn van alle partijen opnieuw beoordeeld. In het onderhavige geval heeft de rechter het eerste vonnis vernietigd en opnieuw recht gedaan zowel op de vordering van A tegen B als op de vordering van B tegen C.

Van Raemdonck - Cole t./ Knopfmacher - Keppens en Haentjens - Juchtmans.

1/ Op vijftientwintig juni 1900 eenenzeventig werd ons door Meesters J. Van Moer, loco Meester J.E. Mesot, beiden advocaat te Brussel 5, er kantoor houdende Louizalaan 105, namens aanleggers op verzet een verzoekschrift aangeboden om toelating te bekomen ten einde tegen de zitting van maandag achttwentig juni 1900 eenenzeventig te 9.30 uur verzet aan te tekenen tegen ons vonnis van veertien juni 1900 eenenzeventig ; Wij hebben daarop onmiddellijk een bevelschrift verleend waarbij de gevraagde toelating verleend werd ;

hoewel er in dit bevelschrift niet expressis verbis staat dat de dagvaardingstermijn « verkort » wordt, zijn wij toch van oordeel dat de tekst van art. 708 Gerechtelijk Wetboek werd geëerbiedigd ; waar normaal de dagvaardingstermijn acht dagen bedraagt spreekt het vanzelf

dat een toelating op vijftientwintig juni om tegen achten-twintig juni te dagvaarden, verkorting van termijn mede-brengt.

Dit middel opgeworpen door de partijen Knopfmacher - Keppens is derhalve ongegrond ;

2/ Dezelfde partijen werpen op dat het verzet alles-zins tegenover hen niet ontvankelijk is om reden dat zij tegen aanlegger geen geding hebben ingeleid en zij niet bij verstek werden gevonnist ;

De zaak van de partijen Knopfmacher - Keppens c/ Haentjens - Juchtmans en de zaak van deze laatsten tegen aanleggers op verzet worden samengevoegd ;

aldus zijn beide zaken één geworden en zijn al die partijen in één zelfde rechtsgeding betrokken ;

Art. 564 Gerechtelijk Wetboek over de gedwongen tus-senkomt maakt het mogelijk dat een partij betrokken wordt in een rechtsgeding waaraan ze oorspronkelijk vreemd was ;

door de gedwongen tussenkomst komen de verschei-dene partijen in éénzelfde rechtsverband, met het ge-volg dat een partij die bij verstek veroordeeld werd, tegen alle andere partijen verzet kan aantekenen ;

Zij zou zich dan zelfs nog kunnen verzetten tegen de gedwongen tussenkomst ;

Wij zijn dan ook van oordeel dat aanleggers op ver-zet terecht tegen al de betrokkenen partijen verzet heb-ben aangetekend zodat de zaak opnieuw, in het bijzijn van alle partijen, wordt beoordeeld ;

3/ Daar het verzet tijdig werd betekend en er trou-wens geen andere middelen worden voorgebracht is het verzet ontvankelijk ;

4. Ten gronde.

Aanleggers op verzet vragen om niet te worden uit-gezet vóór een augustus 1900 eenenzeventig ;

Zij bieden aan de werkelijke schade van al de ver-weerders op verzet te zullen betalen ;

Aanleggers op verzet roepen in dat ze ongelukkig en te goeder trouw zijn ;

Blijkens de voorgelegde stukken hebben zij op vijf maart 1900 eenenzeventig hun onroerend goed te Sint-Niklaas, Parklaan 46, aan de partijen Haentjens - Juchtmans verkocht met beding dat dit goed uiterlijk op vijftien mei 1900 eenenzeventig zou ter beschikking ge-steld worden ;

Op dat ogenblik hadden zij nog geen ander gebouw ter beschikking ; pas op elf maart 1900 eenenzeventig kopen zij een grond aan te St.-Niklaas, Heidebaan om daarop een bedrijfsgebouw op te richten ;

Zij leggen een ongedateerd stuk voor waarbij een aannemer aan aanleggers een koffiebranderij verkoopt, langsheen de Heidebaan te St.-Niklaas, wat klaarblijkelijk bedoeld is als aannemingscontract ;

doch er is geen enkel stuk van een architect, geen beschrijvende staat, geen bestek, kortom geen enkel stuk waaruit blijkt dat aanleggers op verzet werkelijk rond vijf maart 1900 eenenzeventig alle maatregelen getroffen hadden om tegen vijftien mei 1900 eenenzeven-tig het goed te St.-Niklaas, Parklaan 46, te verlaten ;

De aanvraag aan stedeboew te St.-Niklaas wordt evenmin voorgelegd doch wel de weigeringsakte dd. vijf-entwintig mei 1900 eenenzeventig ;

Uit dit alles blijkt niet dat aanleggers op verzet werke-lijk enige ernstige moeite hebben gedaan om tegen vijf-tien mei 1900 eenenzeventig klaar te komen ;

Zij hebben op zijn minst een lichtvaardige verbintenis op zich genomen door de ontruiming tegen laatst ge-melde datum te beloven ;

Indien aanleggers worden uitgedreven zal dat zware schade medebrengen ;

Doch ook de verwerende partijen hebben er op gere-kend dat zij tegen de overeengekomen datum hun ge-kochte goed zouden kunnen betrekken door te rekenen op, een eerlijke uitvoering van een vrij aangegane ver-bintenis ;

ook zij werden benadeeld ;

5. In pleidooi.

Ter zitting stelden aanleggers op verzet voor dat ze uiterlijk tegen een augustus 1900 eenenzeventig de ver-kochte goederen zullen verlaten ;

in de namiddag van achtentwintig juni heeft eerste aanlegger ons een brief bezorgd waarin hij de verbin-tenis op zich neemt om tegen vijftien juli 1900 eenen-zeventig te zullen ruimen ;

In deze omstandigheden komt het ons voor dat, bij afweging van de belangen van alle partijen, aan aan-leggers op verzet een laatste uitstel mag verleend worden ;

aldus wordt aan aanleggers op verzet de lasten en de kosten van twee opeenvolgende verhuizingen be-spaard ;

Anderdeels moeten de verweerders op verzet, door de schuld van aanleggers op verzet, nog wat langer wach-ten vooraleer ze in het bezit van hun goed komen ;

Het bepalen van de schadevergoeding dient verdaagd tot dat aanleggers op verzet werkelijk zullen verhuisd zijn en verweerders op verzet hun geleden schade nader kunnen bepalen ;

Het dient van nu af gezegd te worden dat onder meer de vertraging in de werken en eventuele hogere bouw-kosten, die daaruit voor verweerders op verzet voort-vloeden, door aanlegger op verzet dienen vergoed te worden ;

6/ In het vonnis a quo is een verschrijving geslopen ; waar in het derde laatste lid geschreven werd dat de kosten van uitgifte en uitvoering begrepen zijn in het getakseerd bedrag is dit evident onjuist ;

Zoals normaal worden deze kosten niet vooraf be-groot.

.....

VREDEGERECHT TE AALST

2e Kanton. — 7 april 1971.

Rechter : M. R. van Hassel.

Advocaten : Mrs. H. Heyvaert en I. de Gols.

1. Verzekeringen. — Premie. — Deelbaarheid.

2. Faillissement. — Van verzekeringsmaatschappij. — Op zichzelf geen overmacht. — Toepassing van artikel 29 Verzekeringswet.

1. *In principe dient men de deelbaarheid van de verzeke-ringspremie te aanvaarden, ten minste wat de aanspra-kelijkheidsverzekering betreft. Ten deze is in de polis van verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake mo-torrijtuigen geen conventioneel beding van ondeelbaar-hed aanwezig.*

2. *Op zichzelf maakt het faillissement van de verzekeraar niet de overmacht uit op grond waarvan de ontbinding van het verzekeringscontract kan bevolen worden.*

Bij faillissement van de verzekeraar is art. 29 verzeke-ringswet toepasselijk, volgens hetwelk de verzekerde gerechtigd is waarborgen te vragen en bij het ontbreken ervan, de verbreking van het contract. Ten deze verkeert de curator in de volstrekte onmogelijkheid de bij de wet bepaalde waarborgen voor de aansprakelijkheidsverze-

kering inzake motorrijtuigen te leveren, en hij biedt ze ook niet aan. Aan de verzekerde dient dan ook de verbreking toegestaan te worden, verbreking die ex nunc werkt, d.i. vanaf de faillietverklaring.

Faillissement N.V. Belfort t./ Carael.

De vordering strekt tot veroordeling van verweerder om aan eisers, in hun hoedanigheid van curatoren der faling van de N.V. Belfort, te betalen de som van 5.945 frank met de moratoire intresten sinds de ingebrekestelling van 3 januari 1968, de gerechtelijke intresten en de gedingkosten, bij uitvoerbaar vonnis, eis gesteund op de in datum van 20 december 1967 vervallen en onbetaald gebleven premie van een autoverzekeringsspolis nr. 811.805.

De feiten.

Verweerder sloot op 18 mei 1965 een tienjarige autoverzekeringsspolis bij de N.V. Belfort af, voor een personen-voertuig Taunus 17M, welke polis op 22 december 1965 werd uitgebreid tot alle voertuigen, daar verweerder toen als zelfstandig garagehouder zulke dekking behoeft.

Verweerder stopte zijn bedrijvigheid als zelfstandige op 30 maart 1967 en houdt voor vanaf deze datum geen persoonlijk voertuig meer te hebben bezeten.

Op 20 december 1967 verviel de premie van voormelde polis, doch verweerder betaalde deze niet.

Op 3 januari 1968 werd hij door de N.V. Belfort aange-
maand.

Bij vonnis van 11 januari 1968 werd deze maatschappij in faling verklaard en bij vonnis van 29 juli 1968 werd de staking van betalingen vastgesteld op 11 juni 1967.

Op 30 januari 1968 sloot verweerder een verzekerings-overeenkomst af met de maatschappij N.V. Securitas, welke de burgerlijke verantwoordelijkheid dekte van zijn auto-voertuig Fiat 600 D (bouwjaar 1962), ingaande op 17 januari 1968 tot 17 januari 1978.

Op 9 april 1968 werd verweerder door de curatoren der gefailleerde maatschappij tot betaling aangemaand, waarop hij in datum van 11 april 1968 antwoordde sinds 1 april 1967 geen auto meer te hebben bezeten.

Uit de verdere briefwisseling blijkt dat verweerder aan de curatoren geen attest der belastingsdiensten, de schrapping der verkeersbelasting bewijzend, kon toesturen daar hij deze schrapping niet had aangevraagd.

Op de brieven der curatoren dd. 22 mei 1970 en 4 november 1970 heeft verweerder niet meer geantwoord.

De betwisting.

1. Schorsing van de polis wegens risicoverdwijning.

Verweerder houdt voor dat hij op de vervalldag van 20 december 1967 geen autovoertuig meer bezat, en dit sinds 1 april 1967. Aldus zou de premie niet verschuldigd zijn geweest.

Afgezien van de eventuele rechten van de verzekeraar bij laattijdige verwittiging (welke in zake slechts gebeurde op 11 april 1968) zou verweerder minstens enige elementen dienen voor te brengen waaruit het niet verder bezitten van een voertuig met enige zekerheid zou kunnen worden afgeleid.

Het tegendeel is waar. Als garagist en dus geen leek zijnde,

a) behoudt verweerder zijn inschrijving van het voertuig bij de belastingsdiensten;

b) laat hij na zijn verzekeraar te verwittigen;

c) behoudt hij zijn handelaarsplaat (vraag tot wijziging slechts op 21 februari 1968),

wat hem toelaat met gelijk welk voertuig te rijden (tot maximum 170 cc — volgens polis Belfort);

d) vertoont hij evenmin enig ander stuk (b.v. verkoopfactuur) tot staving van zijn stelling.

In deze omstandigheden dient aanvaard dat het risico op 20 december 1967 nog steeds bestond, er geen polisschorsing was ingetreden en de premie, tenminste theoretisch, verschuldigd was op de vervalldag.

II. Omvang der op heden eventueel verschuldigde premie

Verweerder houdt voor dat hij in elk geval niet meer de ganse premie verschuldigd is, gezien de tussengekomen faling op 11 januari 1968.

Dit noodzaakt te onderzoeken, of de premie hetzij principieel, hetzij conventioneel ondeelbaar was en zo niet of er in zake aanleiding is tot verdeling en hoe deze dient te gebeuren.

a) Principiële deelbaarheid of ondeelbaarheid.

Behoudens de verzekeringen met enkelvoudige alea (b.v. levensverzekering) of in welbepaalde gevallen waar de ondeelbaarheid der premie algemeen wordt aanvaard bestaan er twee stellingen:

1. de oudere rechtspraak en een deel der rechtsleer: aanvaarding der ondeelbaarheid

— rechtspraak tot 1944 (zie besluiten van eisers — de vermelde onuitgegeven vonnissen van H. Leuven 7-6-1969 en Antwerpen 3e kanton 4-12-1970, bevinden zich niet in het bundel, in tegenspraak met wat in besluiten wordt gezegd).

— Monette - De Villé en André: *Traité des Assurances Terrestres* (1949) deel I, blz. 189-207

Janssens - Brigode, obs. J.T. 1944-45/125

Bull. ass. 1944 obs. R.A. op navermeld cassatiearrest Les Nouvelles: Assurances - blz. 633, deel van nr. 355

2. de nieuwere rechtspraak ingeluid door het cassatiearrest van 30-11-1944 (Pas. 1946, I, 501): deelbaarheid;

— R.P.D.B., Complément III - Assurances Terrestres, nr. 211-214

Les Nouvelles, cit., nr. 355

— Piret: J.T., 1944-45/123.

Het principe der deelbaarheid van de premie wordt in hoofdzaak betwist op grond van verzekeringstechnische elementen: berekeningsbasissen, statische gegevens, gegevens van actuariaat. Men houdt voor dat de stelling der ondeelbaarheid geen rekening houdt met de realiteit.

De ondeelbaarheid wordt echter verdedigd op grond van juridische argumentering. In voormeld cassatiearrest en eensluidende vonnissen zegt men in hoofdzaak dat de verzekeringsovereenkomst een wederkerig contract uitmaakt (waar het stilzweigend ontbindend beding aldus aanwezig is) en dat hiervan noch door de termen der verzekeringswet, noch door de voorbereidende werken wordt afgeweken.

De Page schijnt nochtans de verzekeringscontracten als aleatoire contracten hiervan uit te sluiten (De Page, deel II - 1964 - nr. 881).

Dit schijnt echter o.a. bij verzekeringen slechts te slaan op de werkelijke «ontbindende voorwaarde» doch niet op de «exceptio non adimpleti contractus» (De Page, idem, nr. 861). Zoals ook voorgelaten in het bij De Page vermelde werk van R. Cassin (id., nr. 857) kan het effect van deze exceptie uit de aard der overeenkomst blijvend in plaats van tijdelijk zijn. (id., nr. 869). De verplichting tot betaling der premie is daarenboven gelijklopend met de dekking en niet noodzakelijk voorafgaand, zelfs soms nakomend. (b.v. voorlopige dekking). Eisers geven hier een onjuiste interpretatie van de door hen aangehaalde passages uit De Page (id. - nr. 866 - 2° en niet 886 - 2°).

De argumenten der voorstanders van de ondeelbaarheid zijn zonder twijfel niet zonder meer te verwerpen.

Nochtans kan men zich afvragen of de verzekeringstechnische argumentatie

a) nog hetzelfde belang heeft op heden als zij eventueel bezat in 1944, nu de maatschappijen meer dan 25 jaar de tijd hebben gehad hun techniek aan de gewijzigde rechtspraak aan te passen, zo dit noodzakelijk was ;

b) of de deelbaarheid der premie bij de aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, wel ooit enige ernstige weerslag kon hebben op de verzekeringskosten als men ziet dat het typecontract in zijn artikelen 30-32-34 b.v. de veruit meest voorkomende mogelijkheden tot fractionering der premie heeft opgelost door de premie in deze gevallen deelbaar te stellen.

Wat er ook van zij, de Rechtbank is van mening, dat eisers inzake geen voldoende argumenten naar voor brengen, om een afwijking aan de huidige stand der rechtspraak van het hoogste Hof te rechtvaardigen, tenminste wat de aansprakelijkheidsverzekering betreft.

Dit alles betreft de principiële deelbaarheid of ondeelbaarheid der premie.

Opdat in zake zou worden aanvaard dat er een conventionele ondeelbaarheid aanwezig is, zou deze regel in de polis duidelijk dienen te zijn vermeld, daar het, ingevolge wat voorgaat, een afwijking van het principe betreft.

Het artikel 12 der algemene voorwaarden en de gebeurlijke afwijking hiervan ingevolge artikel 12 der bijzondere voorwaarden (gefractioneerde betaling der premie) zijn hiertoe niet voldoende.

Indien zij verder zouden strekken dan het bepalen van de kostprijs der verzekering voor één jaar dekking en de al of niet gefractioneerde vervalldag der betaling ervan, zouden deze artikelen dit duidelijk moeten vermelden.

Er dient ten andere niet uit het oog te worden verloren dat de voorlaatste alinea van artikel 12 der algemene voorwaarden vermeldt dat het gedeelte van de onbetaalde premie dat betrekking heeft op een niet gelopen risico (wegens schorsing der verzekering door niet-betaling der premie) als boete wegens verwijl, verschuldigd is.

Indien de premie als ondeelbaar diende te worden aanzien, dan was zij verschuldigd niet als boete doch omwille van haar aard.

Er is dus ook geen conventioneel beding van ondeelbaarheid aanwezig.

b) Gevolgen der faling.

Verweerder verzoekt :

1) de verbreking der verzekeringsovereenkomst vooreerst wegens verdwijning van het risico. Afgezien van het feit dat hierdoor de overeenkomst waarschijnlijk enkel zou worden geschorst, werd deze stelling hierboven reeds afgewezen.

2) de verbreking wegens overmacht, te vinden in de faling van de verzekeraar, impliciet aldus de verbreking (wellicht eerder de ontbinding) der overeenkomst vanaf de falingsdatum. (« ex nunc »)

3) slechts gehouden te zijn een evenredig deel der premie te betalen tot de datum der faling. (verbreking « ex nunc »)

Faling maakt op zichzelf geen geval van overmacht uit, zodat de theorie der risico's inzake niet speelt, en hierdoor alleen geen ontbinding van worden bevolen.

Wellicht zouden andere elementen, juridische en/of feitelijke, kunnen aanwezig zijn, om de gebeurtenis aanleiding gevend tot een ontbinding of een verbreking, op basis van het stilzwijgend ontbindend beding of de « exceptio non adimpleti contractus », op vroegere datum dan de falingsdatum te plaatsen, doch verweerder besluit hiertoe niet.

Als de dag, waarop de gebeurtenis plaats vond welke

tot verbreking aanleiding kan geven (verbreking « ex nunc ») dient aldus inzake enkel beschouwd de falingsdag.

Bij toepassing van artikel 29 der verzekeringwet van 11 juni 1874 is de verzekerde gerechtigd, bij faling van de verzekeraar, waarborgen te vragen en bij het ontbreken ervan, de verbreking van het contract. Volgens sommigen mag zelf door de eiser de keuze tussen beide vorderingen worden gemaakt.

(Les Nouvelles - op. cit., blz. 122, nr. 544).

Het is klaar, wat eisers ook mogen beweren, dat zij in de volstreekte onmogelijkheid verkeren, de bij de wet voorziene waarborgen voor de aansprakelijkheidsverzekering van motorvoertuigen, te leveren, Zij bieden ten andere zulke waarborg ook niet aan.

Bij toepassing der wet dient dan ook aan verweerder de verbreking toegestaan, verbreking welke « ex nunc » werkt, t.z. in zake vanaf het falingsvonnis.

Gezien de premie deelbaar is, blijft verweerder dan ook slechts gehouden, een premiefraction te betalen evenredig aan het aantal dagen waarop dekking is verstrekt geworden hetzij 22 of 22/365 van 5.745 fr. = 350 frank.

De Rechtbank realiseert zich wel dat dit evenredigheidsbeginsel slechts een rekenkundige benadering is doch dit blijkt bij gebreke aan nauwkeuriger gegevens de meest redelijke benadering der splitsing van de uit talrijke elementen samengestelde kostprijs van een verzekering.

In het licht van wat voorgaat blijkt het nutteloos verder uit te wijden over de voorgehouden noodzakelijkheid van een ingebrekestelling, over een ontbinding (résolution) « ex nunc » of « ex tunc » of over een beweerde ongelijkheid der verzekerden tegenover de faling.

Wat dit laatste betreft staat de verzekerde welke de premie nog niet betaalde in dezelfde positie als elke andere partij welke een wederkerig contract met de gefailleerde heeft gesloten, welk contract nog niet, geheel of gedeeltelijk, is uitgeoefend. Kan de faling haar verplichtingen niet verder garanderen dan dient de derde ook verder zijn deel niet uit te voeren.

Op deze gronden,

Beslissende op tegenspraak en in eerste aanleg ;
Alle strijdige en verder strekkende besluiten verwerpend ;

Verklaren hoofdvordering en tegenvordering ontvanke-lijk ;

Over de tegenvordering beslissend zeggen voor recht dat de aansprakelijkheidsverzekeringsovereenkomst inzake motorvoertuigen bestaande tussen de N.V. Belfort, vertegenwoordigd als voormeld en verweerder, waarvan polis nummer 811.805, met ingang van 11 januari 1968 is verbroken ten nadele van eisers, qualitate qua ;

Beslissend over de hoofdvordering, zeggen voor recht dat verweerder gehouden is het evenredig deel der premie, met betrekking op de periode 20 december 1967 tot en met 10 januari 1968, te vereffenen en veroordelen hem dan ook om aan eisers te betalen de som van 350 frank, met de nalatigheidsintresten op dit bedrag sinds 3 januari 1968 aan de voet der gerechtelijke intresten tot de datum der dagvaarding en de gerechtelijke intresten nadien ;

Ontzeggen het meer geëiste in beide vorderingen als ongegrond ;

Veroordelen eisers tot negen tienden der kosten gevallen in hoofde van verweerder en begroot op 500 frank rechtsplegingsvergoeding ingerepen, het restant dezer kosten ten laste van verweerder blijvend en verweerder tot 1/10 der kosten gevallen in hoofde van eisers en begroot op 895 frank plus 500 frank rechtsplegingsvergoeding, het restant ten laste van eisers blijvend.

Laten de voorlopige uitvoering toe van het vonnis zonder

het stellen van zekerheid, behalve wat betreft de gedingskosten en voor zoveel nodig.

NOOT. — Zie Vrederecht Deurne, 29 maart 1971 met noot in R.W. 1970-71, kol. 486. Verg. Vrederecht Kontich 8 maart 1971 R.W. 1970-71, 1435.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie van de Balie van Gent.

Plechtige Openingszitting.

Al hebben de grote verbouwingswerken het statige neo-classieke paleis aan de Leie in een bouwwerf omgeschapen, nauwelijks toegankelijk voor de bezoekers die op eigen risico tussen de hopen zand en stenen de ingang moeten bereiken, toch kon op zaterdag 23 oktober '71, de plechtige openingszitting van de Vlaamse Conferentie, traditiegetrouw in de Assisenzaal doorgaan.

Voor de Voorzitter van de Vlaamse Conferentie, Mr. Jozef Nuytinck, was het een aangename maar geen lichte taak de zo talrijke hoogwaardigheidsbekleders en de schare afgevaardigden van de binnen- en buitenlandse balies en rechtsgenootschappen, ieder in het bijzonder en elk in zijn taal, te verwelkomen. De deken van de Nationale Orde van Advocaten, Mr. A. de Gryse, de heer eerste-voorzitter van het hof van beroep, de heer eerste-voorzitter van het arbeidshof, de heer procureur-generaal, de vertegenwoordiger van de minister van justitie, staatsminister De Schrijver, de voorzitter van het Verbond van Advocaten, verscheidene leden van het Hof van Cassatie, zij allen en nog velen, betuigden door hun aanwezigheid hun belangstelling voor de plechtige opening. Vertegenwoordigers uit Duitsland, Engeland, Frankrijk, Luxemburg en Nederland, verhoogden de luister van de vergadering. De eer de openingsrede voor te dragen viel dit jaar te beurt aan Mr. J.P. Quintyn, die als onderwerp had gekozen de persoon van H. Metdepenningen, oud-stafhouder van de Gentse balie, strijdend liberaal en orangist, achtbare meester van de vrijmetselaarsloge Le Septentrion.

Hoe verwonderlijk het ook moge schijnen, nog steeds heeft Metdepenningen, wiens standbeeld midden het bloemenperk voor het gerechtgebouw statig prijst, en die te Gent ook zijn straat heeft, geen biograaf gevonden. Aan Mr. Quintyn komt de verdienste toe de basisgegevens hiervoor bijeengegaaard te hebben.

Mr. Quintyn heeft voor een aandachtig publiek de levensfilm van H. Metdepenningen meesterlijk afgedraaid. Zonder optisch bedrog wist hij de betwiste figuur van Metdepenningen terug te plaatsen in de woelige jaren rond 1830. De vele kleine en grote feiten uit dit bewogen leven monteerde hij tot een sluitend geheel. De lezers van de rede van Mr. Quintyn zullen vaststellen met welke objectiviteit en nauwkeurigheid de spreker de fel omstreden Metdepenningen heeft geschetst aan de hand van de opgezochte en onderzochte tijdsdocumenten. De voordrachtgever mocht dan ook een langdurig applaus en vele felicitaties in ontvangst nemen.

In zijn repliek bracht de heer Stafhouder, Mr. Albert Haus, hulde aan de ernst en ijver van Mr. Quintyn en de sierlijke taal van zijn voordracht. Critiek over de inhoud maakte de Stafhouder niet, doch hier en daar werkte hij het beeld van Metdepenningen wat bij. Tevens had de Stafhouder een bijzonder welkomwoord over voor de stagiairs en stak hij hen een riem onder het hart.

Na de voordracht werd een hulde gebracht aan de slachtoffers van de beide wereldoorlogen en legden de Stafhouder en de Voorzitter van de Vlaamse Conferentie een bloemenkrans neer bij de gedenkplaten.

De schitterende openingszitting werd gevolgd door een

receptie in de Byloke, waar de vele genodigden nog heel wat konden napraten.

Het banket, 's avonds in de gotische refter van de Byloke werd door een talrijke schare advocaten en magistraten, velen vergezeld van hun lieflijke echtgenote, aangezet. Ondanks de heerlijke spijzen opgediend door een vendel jeugdige schone en de afwisseling van de tafelspeeches, wachtte men vol ongeduld, hoop of vrees, op de revue. Een verjongde ploeg met Mr. Piet Blomme, M. Storme, Mieke van Hecke, G. Moyaert, J. de Budt, Chr. Maes, P. de Cordier, T. de Groote, L. de Schrijver en andere meester-zangers bezong het wel en wee van het voorbij jaar en het advocaten-beroep onder het motto: « Wij bouwen een Haus ».

Het uitbundig applaus, bravo- en bis-geroep getuigen van de bijval van de revue. Kreeg de een of de ander confrère of magistraat een veeg uit de pan, de luim lenigde zijn smart. Het danklied van de revue-artisten aan de afscheidnemende regisseur Mr. Lode Verhaegen die tot rechter is benoemd, en zijn echtgenote die zo vele jaren de revue hebben geleid en geleden, werd door de ganse zaal geestdriftig meegezongen.

's Zondags ontvingen de Voorzitter en Mevrouw J. Nuytinck de buitenlandse gasten te hunnen huize. De grandiose receptie van de heer Stafhouder en Mevrouw barones A. Haus in de gerestaureerde ontvangstaal van de Sint-Pietersabdij bekroonde de plechtige openingsvergadering van de Vlaamse Conferentie.

Mr. Geert Baert.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, jaargang 1971 - nr. 38.

Mr. P. Clausing, Het nieuwe echtscheidingsrecht en de overlijdensvoorzieningen ten gunste van de gescheiden vrouw (I). — Mr. W.H. Heemskerk, De eis in reconventie in het nieuwe echtscheidingsrecht. — Mr. E. Lucacs, De verzetstermijnen in scheidingsprocedures. — De Italiaanse echtscheidingsgronden.

Weekblad voor privaatrecht, notaris-ambt en registratie, jaargang 1971 - nr. 5147.

Mr. R.A. Mörzer Bruyns, Onteigeningsschade en plan-schade. — Tijdschriften. — Rechtsvragenrubriek. — Berichten en mededelingen.

nr. 5148

Mededeling redactie over Boek 3 N.B.W. — Prof. Mr. H.C. F. Schoordijk, De eigendomsvoorbehoudclausule en het gewijzigd ontwerp van Wet (Boek 3 Nieuwe B.W.) (I). — P.J. A. Bisschop, De gemengde levensverzekering en de aanwending der uitkering tot delging van een hypothe-caire schuld. — Tijdschriften. — Rechtsvragenrubriek. — Berichten en mededelingen.

Tijdschrift voor Europees en economisch recht, jaargang 1971 - nr. 10.

Berichten van de redactie. — Prof. Mr. J.M.M. Maeijer, Harmonisatie van het vennootschapsrecht. — Mr. C.W.A. Timmermans, De Harmonisatie van nationale voorschriften op het gebied van het vennootschapsrecht. — Mr. J.G. de Jong, P.B.O.-Kroniek. — Boekbesprekingen.

Journal des Tribunaux, jaargang 1971 - nr. 4758.

Leclercq, Renouveau ou déclin du pouvoir judiciaire. - Jurisprudence. Chronique judiciaire.

nr. 4759

Conférence du Jeune barreau de Bruxelles. — Discours de Me Alain Durieux: Eloge de l'hypocrisie. — Réponse de Me Roger Lallemant. — Jurisprudence. — Chronique judiciaire.